

Predmet

Text

Združenie domových samospráv týmto podľa §19 ods.1 Správneho poriadku v písomnej podobe dopĺňa podania urobené v elektronickej podobe (mailová komunikácia uvedená v prílohe) a to doložením týchto podaní autorizovaných kvalifikovanou elektronickou pečaťou podľa zákona o e-governmente č.305/2013 Z.z.; čím je v zmysle §40 ods.4 Občianskeho zákonníka zachovaná ich písomná forma; podľa §23 zákona o e-governmente je týmto preukázaná autorizácia elektronickej komunikácie ako aj oprávnenie konať v mene právnickej osoby.

Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame v zmysle §25a Správneho poriadku a §17 ods.1 zákona o e-governmente doručovať výhradne len do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk; listiny v papierovej forme poštou nedoručovať.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv

Marcel Slávik, predseda

sídlo: Rovnianska 14 | P.O.BOX 218 | 851 02
Bratislava

office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676

www.samospravydomov.org

www.enviroportal.org

www.climaterealityproject.com

Dotknutá verejnosť

Združenie domových samospráv, o.z.

Rovniankova 14
851 02 Bratislava

Podané elektronicky

Príslušný orgán zisťovania EIA

Okresný úrad Galanta

odbor starostlivosti o životné prostredie
Nová Doba 1408/31
924 01 Galanta

Odvolanie proti rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č. OU-GA-OSZP-2026/009078-010

Odvolateľ podáva odvolanie proti záväznému stanovisku Okresného úradu Galanta, odboru starostlivosti o životné prostredie, č. OU-GA-OSZP-2026/009078-010 zo dňa 15.06.2026, vydanému v zisťovacom konaní k zmene navrhovanej činnosti „Výrobno-skladová hala“, navrhovateľa POLYTEC Estates Slovakia s. r. o., ktorým príslušný orgán rozhodol, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Odvolateľ navrhuje, aby odvolací orgán napadnuté záväzné stanovisko zrušil a vec vrátil príslušnému orgánu na nové konanie a rozhodnutie, prípadne aby rozhodol, že zmena navrhovanej činnosti sa má posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

I. Základné všeobecne zrozumiteľné zdôvodnenie odvolania

Napadnuté záväzné stanovisko je nezákonné a nepreskúmateľné, pretože nespĺňa požiadavky zrozumiteľného, preskúmateľného a eurokonformného výkladu § 29 ods. 17 v spojení s § 29 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. (zákon o EIA).

Príslušný orgán v napadnutom záväznom stanovisku zachytáva základné údaje o zmene navrhovanej činnosti, opisuje priebeh zisťovacieho konania, uvádza doručené stanoviská dotknutých orgánov, ústne pojednávanie, následné vyjadrenie navrhovateľa a podmienky zahrnuté do výroku. Z týchto častí však nie je možné zistiť vlastnú rozhodovaciu úvahu, ktorou orgán prepojí:

- a) konkrétne kritériá prílohy č. 10 zákona o EIA,
- b) skutkové zistenia o zmene navrhovanej činnosti,
- c) oznámenie o zmene a jeho podklady,
- d) stanoviská dotknutých orgánov,
- e) ústne prerokovanie stanovísk,
- f) vyjadrenie a doplňujúce informácie navrhovateľa,
- g) výrokové podmienky,
- h) a záver, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať.

Samotný opis priemyselnej zmeny, reprodukcia stanovísk a zaznamenanie priebehu ústneho pojednávania ešte nepredstavujú odkaz na kritériá prílohy č. 10. Rovnako ani skutočnosť, že dotknuté orgány výslovne nepožadovali ďalšie posudzovanie, nemôže nahradiť vlastnú dôkaznú úvahu príslušného orgánu. Ak sa požiadavky dotknutých orgánov premietajú do výroku ako podmienky negatívneho screeningu, rozhodnutie musí vysvetliť, prečo práve tieto podmienky postačujú na vylúčenie významných vplyvov.

Napadnuté záväzné stanovisko je procesne popisné, ale dôvodovo neuzavreté. Orgán v ňom vytvára administratívnu sekvenciu úkonov, nie preskúmateľnú argumentačnú cestu. Práve skutočnosť, že v konaní prebehlo zverejnenie, doručenie stanovísk, ústne pojednávanie, písomné stanovisko navrhovateľa a uloženie výrokových podmienok, zvyšuje požiadavku na to, aby bolo v rozhodnutí zrejmé, čo z tejto procesnej postupnosti bolo dôkazne rozhodujúce a prečo.

II. Porušenie § 29 ods. 17 v spojení s § 29 ods. 8 zákona o EIA – kritériá prílohy č. 10 a doručené stanoviská nie sú administratívny luxus, ale informačný základ screeningového rozhodnutia

Podľa § 29 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. príslušný orgán pri rozhodovaní o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať, prihliada najmä na povahu a rozsah navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, miesto vykonávania, význam a vlastnosti očakávaných vplyvov na životné prostredie, kritériá uvedené v prílohe č. 10 a doručené stanoviská.

Podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA musí záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania obsahovať hlavné dôvody, pre ktoré príslušný orgán rozhodol, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nebude posudzovať, s odkazom na príslušné kritériá uvedené v prílohe č. 10, vlastnosti navrhovanej činnosti alebo jej zmeny a opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť významným nepriaznivým vplyvom na životné prostredie.

Tieto ustanovenia nemožno čítať oddelene. § 29 ods. 8 určuje, z akého informačného a hodnotiaceho základu má príslušný orgán vychádzať. § 29 ods. 17 následne vyžaduje, aby výsledok tejto práce bol v samotnom záväznom stanovisku zrozumiteľne vyjadrený ako hlavné dôvody negatívneho screeningu.

Kritériá prílohy č. 10 a doručené stanoviská preto nie sú iba formálnou výbavou zisťovacieho konania. Sú zákonom určenými vstupmi, ktoré majú orgánu umožniť posúdiť, či zmena navrhovanej činnosti môže mať významné vplyvy na životné prostredie, alebo či ich možno objektívne a preskúmateľne vylúčiť.

Odvolateľ nenamieta, že rozhodnutie neobsahuje určitý formálny odkaz alebo že nemá zodpovedať štylistickej predstave odvolateľa. Namieta, že rozhodnutie neukazuje, ako príslušný orgán so zákonom určenými vstupmi skutočne pracoval. Ak zákon priznáva kritériám prílohy č. 10 a doručeným stanoviskám rozhodovací význam, potom musí byť z rozhodnutia zrejmé, ktoré kritériá a ktoré stanoviská boli pre vec podstatné, aké skutkové zistenia k nim orgán priradil a prečo ich považoval za dostatočné pre negatívny screening.

Nejde o formalistické trvanie na ornamentálnom odôvodnení. Ide o požiadavku, aby orgán ukázal zákonom vyžadovanú úvahu. Nestačí teda uviesť, že stanoviská boli doručené, že neobsahovali požiadavku na ďalšie posudzovanie, že navrhovateľ sa k nim vyjadril a že niektoré požiadavky boli prevzaté do výroku.

Napadnuté záväzné stanovisko v tomto bode zlyháva. Neuvádza, ktoré konkrétne kritériá prílohy č. 10 boli pri zmene navrhovanej činnosti určujúce. Nevysvetľuje, ako sa jednotlivé stanoviská dotknutých orgánov premietli do posúdenia významnosti vplyvov. Neobjasňuje, aký dôkazný význam malo ústne prerokovanie a následné vyjadrenie navrhovateľa. Neuvádza ani to, prečo uložené podmienky postačujú na záver, že posudzovanie nie je potrebné.

Odkaz na kritériá prílohy č. 10 nemôže byť iba deklarovaný cez všeobecné hodnotiace vety. Ak orgán opisuje rozsah zmeny, miesto vykonávania, existujúci priemyselný areál alebo technické parametre činnosti, musí zároveň ukázať, ako tieto zistenia zodpovedajú príslušným kritériám a aký význam mali pre výsledok screeningu.

Príslušný orgán mal v rozhodnutí zrozumiteľne vysvetliť najmä:

- a) ktoré kritériá prílohy č. 10 boli pri tejto zmene navrhovanej činnosti rozhodujúce,
- b) aké skutkové zistenia k nim urobil,
- c) z ktorých podkladov tieto zistenia vyplývajú,
- d) aký informačný význam mali doručené stanoviská,
- e) ako vyhodnotil vyjadrenie navrhovateľa po ústnom prerokovaní,
- f) akým spôsobom sa výrokové podmienky viažu na vylúčenie významných vplyvov,
- g) a prečo výsledkom týchto úvah je záver, že ďalšie posudzovanie nie je potrebné.

Takáto dôvodová stavba v napadnutom záväznom stanovisku absentuje. Tým došlo k porušeniu § 29 ods. 17 v spojení s § 29 ods. 8 zákona o EIA.

III. Zverejnené odborné podklady sú pozitívny prvok odbornej transparentnosti a environmentálnej zodpovednosti navrhovateľa, ale nie sú náhradou odôvodnenia

Odvolateľ berie na vedomie, že príslušný orgán v zisťovacom konaní pracoval s oznámením o zmene navrhovanej činnosti, s podkladmi predloženými navrhovateľom, s doručenými stanoviskami dotknutých orgánov, so zverejnením informácie pre verejnosť, s ústnym pojednávaním a následným písomným stanoviskom navrhovateľa. Tieto prvky môžu byť pozitívnym prejavom procesnej transparentnosti, odbornej otvorenosti a environmentálnej diskusie.

Ich existencia však sama osebe neodstraňuje požiadavku preskúmateľného odôvodnenia podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA. Transparentne dostupný podklad nie je totožný s rozhodovacou úvahou príslušného orgánu. Rovnako ani zverejnenie informácie, súhrn stanovísk, ústne prerokovanie alebo následné písomné vyjadrenie navrhovateľa automaticky nevysvetľujú, prečo orgán dospel k záveru, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať.

Zverejnené odborné podklady a procesné úkony môžu zvyšovať informačnú kvalitu konania, ale nemôžu nahradiť vlastné hodnotenie príslušného orgánu. Rozhodnutie musí ukázať, ktoré z podkladov boli pre negatívny screening rozhodujúce, aké skutkové zistenia z nich orgán vyvodil, ako ich spojil s kritériami prílohy č. 10 zákona o EIA a prečo práve na ich základe považoval významné vplyvy za vylúčené.

V prejednávanej veci problém nespočíva v tom, že by zisťovacie konanie bolo úplne bez podkladov alebo bez procesných úkonov. Problém spočíva v tom, že samotné záväzné stanovisko nevysvetľuje premenu týchto podkladov a úkonov na hlavné dôvody negatívneho screeningu. Orgán opisuje, že konanie prebehlo, že podklady existovali, že stanoviská boli doručené, že otázky boli prerokované a že navrhovateľ sa písomne vyjadril. Z rozhodnutia však nie je zjavné, čo z toho bolo dôkazne rozhodujúce.

Osobitne to platí pri ústnom pojednávaní. Ak príslušný orgán uvádza, že stanoviská boli prerokované, že boli kladené otázky a že navrhovateľ alebo spracovateľ oznámenia na ne reagoval, musí byť z odôvodnenia zjavné, ktoré otázky boli otvorené, aké odpovede boli poskytnuté, aký odborný význam týmto odpoveďami orgán priznal a prečo tieto odpovede postačovali na vylúčenie potreby ďalšieho posudzovania. Samotné konštatovanie, že ústne pojednávanie prebehlo, nie je dôvodom negatívneho screeningu.

Rovnako písomné stanovisko navrhovateľa po ústnom pojednávaní nemôže zostať v odôvodnení ako neurčitý procesný prvok. Ak iba písomne spresňovalo informácie poskytnuté na ústnom pojednávaní, potom bolo potrebné vysvetliť, prečo ústne pojednávanie spolu s týmto spresnením postačovalo na získanie odbornej istoty. Ak malo význam dopĺňujúcej informácie podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA, bolo potrebné splniť dôvodové požiadavky spojené s týmto zákonným procesným nástrojom. Ak išlo o iný dôkazný podklad, mal byť jeho procesný a dôkazný status výslovne objasnený.

Zverejnenie podkladov cez informačný systém alebo ich dostupnosť v spise tiež nemôže nahradiť odôvodnenie rozhodnutia. Účastník, verejnosť, odvolací orgán ani súd nemajú dodatočne skladať dôvodovú cestu z jednotlivých dokumentov, stanovísk a procesných úkonov. Táto dôvodová cesta musí byť čitateľná zo záväzného stanoviska samotného.

Takúto požiadavku potvrdzuje aj vnútroštátna judikatúra. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2005, sp. zn. 4So/226/04, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 33/2006, dôvody rozhodnutia nemožno nahrádzať tým, že ich možno vyvodiť z administratívneho spisu. Rozhodnutie musí byť zrozumiteľné nielen pre orgán, ktorý ho vydal, ale aj pre ostatných adresátov a účastníkov konania.

Rovnaká požiadavka vyplýva z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-75/08 Mellor. Negatívny screening nemá byť iba oznámením výsledku, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena sa nebude posudzovať. Musí obsahovať dostupné a zrozumiteľné dôvody, ktoré umožnia verejnosti posúdiť, či rozhodnutie napadnúť, a odvolaciemu alebo súdnemu orgánu vykonať účinný prieskum.

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-41/24 Waltham Abbey Residents Association tento štandard ešte sprísňuje v materiálnej rovine. Významné vplyvy nemožno vylúčiť iba tým, že existujú podklady, stanoviská alebo procesné úkony. Vylúčenie významných vplyvov musí stáť na dostatočnom objektívnom dôkaznom základe a na preskúmateľnom vysvetlení, prečo tento základ postačuje pre negatívny screening.

Napadnuté záväzné stanovisko túto požiadavku nespĺňa. Neobsahuje jasné prepojenie medzi odbornými podkladmi, doručenými stanoviskami, ústnym pojednávaním, písomným stanoviskom navrhovateľa, výrokovými podmienkami, kritériami prílohy č. 10 a hlavným dôvodom rozhodnutia. Namiesto dôvodovej cesty poskytuje procesnú chronológiu a súhrn podkladov.

Práve preto nemožno zverejnené odborné podklady, Enviroportál, ústne pojednávanie ani písomné stanovisko navrhovateľa považovať za náhradu odôvodnenia. Môžu byť vstupom do rozhodovania. Môžu byť podkladom pre odbornú diskusiu. Môžu byť prejavom transparentnosti. Ale až vlastná, zrozumiteľná a preskúmateľná úvaha príslušného orgánu ich môže premeniť na hlavné dôvody negatívneho screeningu podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA.

Ak táto premena v rozhodnutí chýba, nejde o drobný nedostatok v písaní odôvodnenia. Ide o jadro nepreskúmateľnosti. Podklad nie je úvaha. Zverejnenie nie je dôvod. Ústne pojednávanie nie je záver. A písomné stanovisko navrhovateľa nie je samo osebe objektívnym vylúčením významných vplyvov.

IV. Doplnujúca informácia podľa § 29 ods. 9 nie je nadštandard k § 29 ods. 8, ale základný dôkazný prostriedok spolu s doručenými stanoviskami

Z napadnutého záväzného stanoviska vyplýva, že po doručení stanovísk a po ústnom pojednávaní príslušný orgán ďalej pracoval s písomným stanoviskom navrhovateľa. Práve táto časť rozhodnutia je však procesne nezrozumiteľná.

Nie je zrejmé, aký procesný status príslušný orgán tomuto písomnému stanovisku priznal. Zo záväzného stanoviska nemožno jednoznačne zistiť, či ho považoval za doplnujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA, za písomné spresnenie informácií poskytnutých na ústnom pojednávaní, alebo za iný samostatný dôkazný podklad.

Táto otázka nie je formálna. Od procesného statusu písomného stanoviska navrhovateľa závisí, aké dôvodové, dôkazné a preskúmateľnostné požiadavky musel príslušný orgán splniť.

Doplnujúca informácia podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA je legislatívny terminus technicus. Nejde o akékoľvek dodatočné vyjadrenie navrhovateľa ani o voľnú komunikáciu medzi navrhovateľom a príslušným orgánom. Ide o konkrétny procesný nástroj s osobitným účelom a procesným statusom: objasniť pripomienky a požiadavky vyplývajúce zo stanovísk podľa § 29 ods. 5 a nevyžiadaných stanovísk podľa § 29 ods. 6, ak sú tieto informácie nevyhnutné na rozhodnutie o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať.

Ak príslušný orgán považoval písomné stanovisko navrhovateľa za doplnujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA, musel preskúmateľne vysvetliť, aký konkrétny environmentálny informačný deficit mal byť týmto stanoviskom odstránený, z ktorých doručených stanovísk alebo požiadaviek tento deficit vyplynul, ku ktorým kritériám prílohy č. 10 zákona o EIA sa doplnenie vzťahovalo, čo navrhovateľ skutočne doplnil, prečo bolo doplnenie vyžiadané len od navrhovateľa, prečo nebol rovnaký okruh otázok odborne konfrontovaný aj s dotknutými orgánmi, ktorých vecnej pôsobnosti sa týkal, a ako sa táto doplnujúca informácia premietla do hlavných dôvodov negatívneho screeningu podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA.

Ak však písomné stanovisko navrhovateľa nebolo doplnujúcou informáciou podľa § 29 ods. 9, ale iba písomným spresnením informácií poskytnutých na ústnom pojednávaní, mal príslušný orgán vysvetliť inú rozhodujúcu skutočnosť: prečo ústne pojednávanie spolu s týmto písomným spresnením postačovalo na odstránenie otázok významných pre negatívny screening. V takom prípade bolo potrebné uviesť, ktoré otázky boli na ústnom pojednávaní otvorené, aké odpovede boli poskytnuté, čo písomné stanovisko iba spresnilo alebo odborne doplnilo a prečo takýto postup poskytoval dostatočnú odbornú a vedeckú istotu pre záver, že ďalšie posudzovanie nie je potrebné.

Ak išlo iba o písomné spresnenie záverov ústneho pojednávania, potom ho možno procesne subsumovať pod výsledky ústneho pojednávania. Práve preto však muselo byť vysvetlené, prečo samotné ústne pojednávanie bolo dostatočným procesným priestorom na odstránenie relevantných neistôt a prečo nebolo potrebné použiť zákonný mechanizmus doplnujúcej informácie podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA.

Ak napokon nešlo ani o doplňujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9, ani o písomné spresnenie výsledkov ústneho pojednávania, potom musel príslušný orgán vysvetliť, aký iný procesný a dôkazný charakter tomuto stanovisku priznáva. Musel uviesť, či ide o vyjadrenie navrhovateľa k stanoviskám dotknutých orgánov, o objasnenie skutkových otázok, o technický podklad alebo o inú listinu, a prečo práve takýto podklad postačuje pre negatívny screening bez použitia zákonného mechanizmu doplňujúcej informácie.

Príslušný orgán nemôže ponechať túto otázku v neurčitosti. Nemôže súčasne využívať obsah písomného stanoviska navrhovateľa ako podklad pre negatívny screening a zároveň nevysvetliť, či ide o doplňujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9, písomné spresnenie ústneho pojednávania alebo iný typ dôkazu. Takýto postup znemožňuje preskúmať, podľa akých procesných pravidiel bol tento podklad použitý a akú dôkaznú váhu mu príslušný orgán priznal.

Táto neurčitosť je právne významná. Znemožňuje preskúmať dve rozhodujúce otázky: po prvé, či bol zákonný mechanizmus doplňujúcej informácie podľa § 29 ods. 9 použitý správne; po druhé, ak použitý nebol, prečo ho príslušný orgán nepovažoval za potrebný napriek tomu, že po doručení stanovísk a ústnom pojednávaní ešte pracoval s písomným stanoviskom navrhovateľa.

Ústne pojednávanie nie je samo osebe dôvodová cesta. Písomné stanovisko navrhovateľa nie je samo osebe hlavný dôvod negatívneho screeningu. A neurčený procesný status tohto stanoviska nemôže nahradiť zákonný režim doplňujúcej informácie podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA.

Dokumentácia a vyjadrenia predložené navrhovateľom môžu byť skutkovým vstupom do konania. Príslušný orgán ich však musí premeniť na vyhodnotený dôkaz a preskúmateľne vysvetliť, prečo im priznáva rozhodujúci význam. Ak sa z písomného stanoviska navrhovateľa stáva dôkazný základ negatívneho screeningu, musí byť jasné, aký deficit odstránilo, ako bolo overené a ako sa premietlo do hlavného dôvodu rozhodnutia.

Stanoviská dotknutých orgánov predstavujú identifikáciu relevantných odborných okruhov. Ak sa k týmto stanoviskám následne vyjadruje iba navrhovateľ, príslušný orgán musí osobitne vysvetliť, prečo takýto jednostranný procesný postup postačuje na odstránenie otázok, ktoré vznikli práve zo stanovísk dotknutých orgánov alebo boli na ich základe otvorené.

Doplňujúca informácia nie je nadštandardný alebo voľný komunikačný priestor medzi úradom a navrhovateľom. Je to zákonom pomenovaný nástroj doplnenia rozhodného informačného základu. Ak orgán pracoval s obsahom písomného stanoviska navrhovateľa ako s doplnením rozhodných informácií, mal ho zaradiť do tohto režimu a splniť jeho dôvodové požiadavky. Ak ho do tohto režimu nezaradil, mal vysvetliť, prečo sa bez tohto režimu zaobišiel.

Napadnuté záväzné stanovisko preto v tejto časti neumožňuje preskúmať, či príslušný orgán použil doplňujúcu informáciu, nahradil ju ústnym pojednávaním a jeho písomným spresnením, alebo pracoval s iným dôkazným podkladom. V každej z týchto možností však chýba potrebné vysvetlenie. Práve tým je rozhodnutie procesne nezrozumiteľné a nepreskúmateľné.

V. Nesprávne uplatnenie § 29 ods. 8 a ods. 9 ako príčina porušenia § 29 ods. 17

Porušenie § 29 ods. 17 zákona o EIA v tejto veci nevzniká až ako následná chyba písomného odôvodnenia. Vzniká už v spôsobe, akým príslušný orgán pracoval s informačným základom podľa § 29 ods. 8 a s následným písomným stanoviskom navrhovateľa po ústnom pojednávaní.

§ 29 ods. 8 zákona o EIA určuje, z čoho má príslušný orgán pri zisťovanom konaní vychádzať. Nejde o voľný zoznam listín do administratívneho spisu, ale o zákonom určený rozhodovací rámec: povaha a rozsah navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, miesto jej vykonávania, význam a vlastnosti očakávaných vplyvov na životné prostredie, kritériá prílohy č. 10 a doručené stanoviská.

§ 29 ods. 9 zákona o EIA je osobitný procesný nástroj na objasnenie pripomienok a požiadaviek vyplývajúcich zo stanovísk, ak sú tieto informácie potrebné na rozhodnutie o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať. Nie je to voľný komunikačný priestor medzi príslušným orgánom a navrhovateľom. Je to zákonom pomenovaná doplňujúca informačná fáza s konkrétnym účelom a procesným významom.

§ 29 ods. 17 potom vyžaduje, aby sa informačný základ podľa § 29 ods. 8 a prípadné objasnenie podľa § 29 ods. 9 premietli do hlavných dôvodov negatívneho screeningu. Príslušný orgán teda nemá iba zhromaždiť podklady, zorganizovať procesné úkony a následne oznámiť výsledok. Musí vysvetliť, ako sa z týchto podkladov a úkonov stal preskúmateľný záver, že ďalšie posudzovanie nie je potrebné.

V prejednávanej veci príslušný orgán túto trojstupňovú logiku nedodrжал. Záväzné stanovisko uvádza oznámenie o zmene, doručené stanoviská, ústne pojednávanie, písomné stanovisko navrhovateľa a výrokové podmienky. Neuvádza však, ako boli tieto prvky právne a dôkazne zaradené, ako boli vyhodnotené vo vzájomnej súvislosti a ako sa premietli do hlavných dôvodov podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA.

Kľúčová procesná nezrozumiteľnosť spočíva v písomnom stanovisku navrhovateľa po ústnom pojednávaní. Nie je jasné, či príslušný orgán toto stanovisko považoval za doplňujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9, za písomné spresnenie záverov ústneho pojednávania, alebo za iný samostatný dôkazný podklad.

Ak išlo o doplňujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9, potom mal orgán vysvetliť, ktorý konkrétny informačný deficit z doručených stanovísk alebo pripomienok odstraňoval, prečo bolo doplnenie vyžiadané iba od navrhovateľa, prečo nebol rovnaký okruh otázok odborne konfrontovaný s dotknutými orgánmi podľa ich pôsobnosti a ako sa výsledok doplnenia premietol do dôvodov negatívneho screeningu.

Ak išlo iba o písomné spresnenie informácií poskytnutých na ústnom pojednávaní, potom mal orgán vysvetliť, prečo ústne pojednávanie spolu s týmto spresnením postačovalo na odstránenie relevantných neistôt. Mal uviesť, ktoré otázky boli na ústnom pojednávaní otvorené, aké odpovede boli poskytnuté, čo bolo následne písomne spresnené a prečo takto získaná odborná istota postačovala na záver, že ďalšie posudzovanie zmeny nie je potrebné.

Ak išlo o iný dôkazný podklad mimo § 29 ods. 9 a mimo písomného spresnenia ústneho pojednávania, potom mal orgán pomenovať jeho procesný status, dôkaznú váhu a vzťah k doručeným stanoviskám, kritériám prílohy č. 10 a výrokovým podmienkam. Bez takéhoto vysvetlenia nie je možné preskúmať, prečo práve tento podklad mohol byť použitý na podporu negatívneho screeningu.

Príslušný orgán sa tým dostal do stavu, v ktorom síce s písomným stanoviskom navrhovateľa pracoval, ale neukázal, aké procesné pravidlá sa naň vzťahovali. Práve tým sa § 29 ods. 8 zmenil na pasívny inventár podkladov, § 29 ods. 9 na neurčitý alebo obídenný mechanizmus doplnenia a § 29 ods. 17 na nenaplnenú povinnosť uviesť hlavné dôvody rozhodnutia.

Rovnako nie je zrejmé, ktoré stanoviská dotknutých orgánov príslušný orgán považoval za odborne rozhodujúce, ktoré iba za všeobecne súhlasné a ktoré identifikovali otázky vyžadujúce ďalšie vysvetlenie. Nie je zrejmé, či výrokové podmienky predstavujú opatrenia schopné zabrániť významným nepriaznivým vplyvom, alebo len presúvajú otvorené otázky do ďalšej projektovej dokumentácie a povoľovania.

Záväzné stanovisko preto nepodáva odpoveď na základnú otázku screeningu: ktoré konkrétne otázky boli v konaní otvorené, ako boli zodpovedané, kto ich odborne zodpovedal, aký dôkazný význam týmto odpoveďami príslušný orgán priznal a prečo z nich vyvodil záver, že posudzovanie nie je potrebné.

Funkciou písomného stanoviska navrhovateľa nemôže byť dodatočne obhájiť zámer alebo zmenu činnosti bez preskúmateľného zaradenia do procesného režimu. Ak stanovisko odstraňovalo nejasnosť, malo byť jasné, či ide o režim § 29 ods. 9. Ak iba spresňovalo ústne pojednávanie, malo byť jasné, prečo samotné ústne pojednávanie postačovalo. Ak išlo o iný dôkaz, mal byť jeho status pomenovaný.

Takýto postup nie je detailnou procesnou formalitou. Od neho závisí, či negatívny screening stojí na objektívnom dôkaznom základe, alebo iba na procesnej chronológii: stanoviská boli doručené, pojednávanie prebehlo, navrhovateľ sa písomne vyjadril a orgán následne uložil podmienky.

Procesná chronológia však nie je rozhodovacia úvaha. Zoznam podkladov nie je dôkazné hodnotenie. Písomné stanovisko navrhovateľa bez určeného procesného statusu nie je preskúmateľným dôvodom negatívneho screeningu.

Príslušný orgán mal preto v odôvodnení jasne vysvetliť, ako použil informačný základ podľa § 29 ods. 8, či a ako použil mechanizmus § 29 ods. 9, aký význam priznal ústnemu pojednávaniu a písomnému stanovisku navrhovateľa, a ako sa tieto prvky premietli do hlavných dôvodov podľa § 29 ods. 17.

Keďže tak neurobil, napadnuté záväzné stanovisko je v tejto časti procesne nezrozumiteľné, dôkazne nejasné a nepreskúmateľné.

VI. Fikcia súhlasného stanoviska nie je fikciou odbornej istoty

Odvolať nespochybňuje, že právny poriadok pozná procesné následky nečinnosti dotknutého orgánu a že nečinnosť nemôže paralyzovať zisťovacie konanie. Procesná fikcia má význam pre plynulosť konania.

Takáto fikcia však nesmie byť čítaná materiálne, ako keby nečinný alebo všeobecne súhlasný dotknutý orgán poskytol odbornú odpoveď na otázky, ktoré sa konkretizovali až neskôr v konaní. Mlčanie, všeobecný súhlas alebo absencia požiadavky na ďalšie posudzovanie neznamenajú, že všetky odborné neistoty boli odstránené.

Zo záväzného stanoviska nevyplýva, že by sa do zisťovacieho konania zapojila dotknutá verejnosť samostatným vecným stanoviskom, s ktorým by sa príslušný orgán musel vecne vysporiadať. Odvolať preto nenamietá ignorovanie konkrétneho stanoviska verejnosti, ale nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako podkladu pre následnú verejnú, odvolaciu a súdnu kontrolu.

Ak sa zisťovacie konanie v konkrétnej veci fakticky opiera najmä o podklady navrhovateľa, stanoviská dotknutých orgánov, ústne pojednávanie a následné písomné stanovisko navrhovateľa, potom je úlohou príslušného orgánu zabrániť tomu, aby sa z konania stal jednostranný korekčný mechanizmus navrhovateľa. Orgán musí sám vytvoriť objektívnu dôkaznú úvahu.

Ak po doručení stanovísk vznikli otázky, ku ktorým sa vyjadroval navrhovateľ, orgán mal preskúmateľne posúdiť, či tieto otázky nepatria aj do vecnej pôsobnosti niektorého dotknutého orgánu. Ak patrili, mal sa na dotknutý orgán obrátiť s cieľovou otázkou alebo vysvetliť, prečo to nepovažoval za potrebné.

V opačnom prípade sa procesná fikcia, všeobecné súhlasné stanovisko alebo absencia verejného stanoviska menia na fikciu odbornej istoty. Takýto výsledok je neprípustný. Procesná hospodárnosť môže odstrániť prekážku nečinnosti, ale nemôže nahradiť odbornú odpoveď na rozhodnú otázku.

Odvolačný orgán je v tejto fáze posledným správny orgánom, ktorý môže vadu odstrániť bez toho, aby bola dotknutá verejnosť nútená aktivovať súdnu ochranu. Odvolanie má v Aarhuskom režime environmentálnej spravodlivosti subsidiárnu funkciu k súdnemu prostriedku nápravy tam, kde vnútroštátne právo odvolanie vyžaduje alebo umožňuje.

Ak odvolací orgán potvrdí záväzné stanovisko bez odstránenia tejto vady, nebude iba pasívne tolerovať nedostatok prvostupňového rozhodnutia. Materiálne tým znovu potvrdí, že všeobecné alebo fiktívne súhlasy, písomné stanovisko navrhovateľa a výrokové podmienky postačujú bez preskúmateľnej dôvodovej cesty.

Takéto potvrdenie by prenieslo nepreskúmateľnosť do súdneho prieskumu. Správny súd však nie je tretím odvolacím stupňom a nemá za správne orgány späťne konštruovať dôvody negatívneho screeningu. Má preskúmať, či dôvodová cesta v rozhodnutí existuje.

VII. Dotknuté orgány nie sú okrúhle pečiatky, ale odborné uzly dôkaznej cesty. Čl. 8a smernice EIA mení význam stanovísk dotknutých orgánov: identifikácia environmentálnych okruhov pre screening a teda aj pre následné povoľovanie

Dotknutý orgán podľa § 3 písm. q) zákona o EIA nie je iba formálnym adresátom zisťovacieho konania. Ide o orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko, záväzné stanovisko, rozhodnutie alebo vyjadrenie podľa osobitných predpisov podmieňuje povolenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.

Z tejto definície vyplýva, že dotknutý orgán má význam nielen pre zisťovacie konanie, ale aj pre následné povoľovanie. Do screeningu nevstupuje ako administratívny ornament. Vstupuje doň preto, že jeho odborná a zákonná pôsobnosť súvisí s environmentálnym alebo povoľovacím okruhom, ktorý môže byť relevantný aj v ďalších stupňoch konania.

Podľa zákona o EIA dotknutý orgán uplatňuje požiadavky alebo pripomienky len v rozsahu svojej pôsobnosti a svoje písomné stanovisko je povinný odôvodniť. Toto pravidlo nie je iba limitom pre dotknutý orgán. Je aj interpretačným pokynom pre príslušný orgán, ako má s takýmto stanoviskom pracovať.

Ak sa dotknutý orgán vyjadruje v rozsahu svojej pôsobnosti, jeho stanovisko nemožno zredukovať na jednoduchú administratívnu otázku, či „bráni“ alebo „nebráni“ realizácii. Takéto stanovisko je informáciou o tom, ktorý odborný, environmentálny alebo povoľovací okruh je pre danú zmenu navrhovanej činnosti relevantný a ako má byť v screeningu zohľadnený.

Podľa § 29 ods. 8 zákona o EIA príslušný orgán pri rozhodovaní prihliada aj na doručené stanoviská. Doručené stanoviská teda nie sú iba prílohou administratívneho spisu. Sú zákonom určeným informačným vstupom do rozhodnutia o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať.

Práve preto nemožno stanoviská dotknutých orgánov používať ako pečiatky negatívneho screeningu. Ich význam nespočíva iba v tom, či výslovne žiadajú ďalšie posudzovanie. Ich význam spočíva v tom, aké odborné otázky identifikujú, aké podmienky formulujú, ktoré neistoty naznačujú a či z ich obsahu vyplýva potreba ďalšieho objasnenia skutkového alebo odborného základu.

V prejednávanej veci mali doručené stanoviská rozdielnu kvalitu a rozdielnu dôkaznú hodnotu. Niektoré boli formulované skôr všeobecne a súhlasne. Iné mali podmienený charakter. Ďalšie identifikovali konkrétnejšie odborné otázky, ktoré sa následne premietli do výrokových podmienok alebo do požiadaviek na ďalšie stupne projektovej dokumentácie a povoľovania. To je viditeľné aj z porovnania stanovísk, pri ktorých príslušný orgán pracuje prevažne s formulou, že neobsahujú pripomienky brániace realizácii alebo nepožadujú ďalšie posudzovanie, so stanoviskami, ktorých požiadavky boli premietnuté priamo do podmienok výroku. Príslušný orgán však s týmito stanoviskami nepracoval ako s odlišnými odbornými

vstupmi, ale prevažne cez administratívny filter, či stanovisko obsahuje alebo neobsahuje pripomienky brániace realizácii a či dotknutý orgán požaduje alebo nepožaduje ďalšie posudzovanie.

Takýto spôsob čítania stanovísk je nedostatočný. Ak stanovisko dotknutého orgánu obsahuje požiadavku, podmienku, upozornenie alebo odkaz na ďalšiu projektovú prípravu, príslušný orgán musí vysvetliť, čo takáto požiadavka znamená pre otázku významnosti vplyvov. Nestačí ju prevziať do výroku alebo skonštatovať, že nebráni realizácii zmeny navrhovanej činnosti.

Stanovisko dotknutého orgánu môže byť súhlasné a zároveň odborne významné. Môže nepožadovať ďalšie posudzovanie, a predsa identifikovať otázky, ktoré treba v screeningu preskúmateľne zodpovedať. Môže obsahovať podmienku, ktorá je technickým detailom pre povoľovanie, ale môže obsahovať aj požiadavku, ktorá signalizuje otvorenú environmentálnu neistotu. Úlohou príslušného orgánu je tieto situácie rozlíšiť.

Rovnaký záver vyplýva aj z vnútroštátnej judikatúry. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 1Svk/41/2023, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 11S/84/2021-365, zdôraznil, že ak niektorý z dotknutých orgánov špecializovanej štátnej správy nenamietal voči záverom štúdie alebo odborného posudku, neznamena to bez ďalšieho, že štúdia alebo posudok netrpia nedostatkami, ktoré by mal správny orgán prehliadať, resp. ktoré by nemal právo a zároveň povinnosť podrobiť voľnému hodnoteniu dôkazov.

Táto judikatúrna línia je významná aj v novom režime záväzných stanovísk zo zisťovacieho konania. Ak ani nenamietanie odborného orgánu neznamena automatickú bezchybnosť podkladu, potom tým menej možno doručené stanoviská čítať iba ako súbor súhlasov, nesúhlasov alebo nepožadovania ďalšieho posudzovania. Príslušný orgán je stále povinný sám vyhodnotiť ich informačný význam.

V tejto veci je osobitne dôležité, že po doručení stanovísk nasledovalo ústne pojednávanie a po ňom písomné stanovisko navrhovateľa. Táto procesná postupnosť sama osebe naznačuje, že stanoviská neboli iba pasívne založené do spisu, ale vyvolali potrebu ďalšieho prerokovania alebo objasnenia. Práve preto mal príslušný orgán vysvetliť, ktoré otázky zo stanovísk boli na ústnom pojednávaní otvorené, ako boli zodpovedané, či písomné stanovisko navrhovateľa tieto odpovede iba spresňovalo alebo dopĺňalo, a či bolo potrebné tieto odpovede konfrontovať s dotknutými orgánmi podľa ich vecnej pôsobnosti.

Ak sa príslušný orgán uspokojil iba s písomným stanoviskom navrhovateľa, musel vysvetliť, prečo takýto jednostranný procesný krok postačuje tam, kde pôvodná otázka vznikla zo stanoviska dotknutého orgánu alebo sa týka jeho odbornej pôsobnosti. Inak sa dotknutý orgán redukuje na počiatočný zdroj požiadavky, zatiaľ čo jej konečné „vyriešenie“ je ponechané iba na navrhovateľa. Takýto postup nezodpovedá funkcii dotknutých orgánov ako odborných uzlov dôkaznej cesty.

Podľa § 2 písm. e) zákona o EIA je záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania podkladovým rozhodnutím o predbežnej otázke. V spojení s § 3 písm. q), § 29 ods. 8 a pravidlom vecnej pôsobnosti dotknutých orgánov to znamená, že zisťovacie konanie nemá byť iba administratívnou bránou do povoľovania. Má vytvoriť použiteľný environmentálny skutkový a právny základ pre ďalšie povoľovacie konania.

Čl. 8a smernice EIA nemožno preto odsunúť až do následného povoľovacieho konania. Jeho význam sa prejavuje už v screeningu, pretože negatívny screening má byť neskôr použiteľný ako materiálny podklad pre povoľovanie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny. Ak sú relevantné otázky identifikované v stanoviskách dotknutých orgánov, musia byť v screeningu zodpovedané tak, aby bolo jasné, čo bolo vyriešené, čo bolo pokryté opatrením a čo zostáva iba technickou otázkou pre ďalšie povoľovanie.

Stanoviská dotknutých orgánov treba preto čítať funkčne. Nie iba ako „súhlas“, „nesúhlas“ alebo „súhlas s podmienkami“, ale ako identifikáciu odborných okruhov, ktoré majú byť v negatívnom screeningu preskúmateľne zodpovedané. Len tak môže záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania plniť funkciu podkladového rozhodnutia o predbežnej otázke podľa § 2 písm. e) zákona o EIA.

Ak sa požiadavky alebo podmienky dotknutých orgánov premietnu do výroku bez vysvetlenia ich dôkazného významu, negatívny screening nevytvára stabilný environmentálny základ. Vytvára iba zoznam podmienok, pri ktorých nie je zrejmé, či sú opatreniami na vylúčenie významných vplyvov alebo iba otvorenými úlohami presunutými do budúcnosti.

Nezrozumiteľné záväzné stanovisko tak nevytvára informačný deficit iba pre verejnosť. Vytvára ho aj pre dotknuté orgány a povoľujúci orgán v ďalších konaniach. Ak nie je jasné, ktoré otázky boli v screeningu vyriešené, ktoré boli len podmienené a ktoré zostali otvorené, následné povoľovanie nedostáva stabilný environmentálny základ, ale procesne neistý súbor podmienok.

Ak by takéto záväzné stanovisko zostalo v platnosti, nezaťažilo by iba práva dotknutej verejnosti. Zaťažilo by aj ďalšie povoľovanie, pretože povoľujúci orgán a dotknuté orgány by museli pracovať s výsledkom screeningu, ktorý im nehovorí, aké odborné otázky boli už preskúmateľne uzavreté a ktoré otázky majú byť ešte len riešené v ďalších stupňoch.

Práve v tomto spočíva význam čl. 8a smernice EIA. Výsledok screeningu musí byť materiálne použiteľný pre povoľovanie. Preto musí byť z rozhodnutia zrejmé, ako sa stanoviská dotknutých orgánov, ústne pojednávanie, písomné stanovisko navrhovateľa a výrokové podmienky premietli do záveru, že významné vplyvy netreba ďalej posudzovať.

Ak negatívny screening túto funkciu neplní, nevytvára podkladové rozhodnutie o predbežnej otázke, ale reťazec nepreskúmateľnosti. Dotknuté orgány identifikujú relevantné okruhy, príslušný orgán ich dôvodovo neuzavrie, navrhovateľ sa k nim dodatočne vyjadrí, podmienky sa prenesú do výroku a povoľujúci orgán neskôr preberá výsledok, pri ktorom nie je jasné, kde a ako boli významné vplyvy skutočne vylúčené.

Takýto prístup je nezlučiteľný s čl. 4 ods. 5 a čl. 8a smernice EIA. Screening nemá byť administratívnym priepustom do povoľovania. Má byť rozhodnutím založeným na objektívnom dôkaznom základe a preskúmateľných dôvodoch. Dotknuté orgány sú v tomto procese odborné uzly dôkaznej cesty, nie pečiatky na potvrdenie vopred zvoleného výsledku.

VIII. Dotknutá obec ako reprezentant miestneho spoločenstva, dotknutá verejnosť ako reprezentant environmentálneho verejného záujmu

Popri stanoviskách dotknutých orgánov bolo potrebné osobitne rozlíšiť aj postavenie dotknutej obce a postavenie verejnosti, zainteresovanej verejnosti, prípadne odbornej verejnosti. Dotknutá obec nevystupuje v konaní podľa zákona o EIA iba ako formálny adresát oznámenia alebo sprostredkovateľ informácie verejnosti. Je územnou samosprávou, ktorá reprezentuje miestne spoločenstvo, miestne podmienky a územný verejný záujem. Jej význam spočíva v tom, že dokáže identifikovať okolnosti, ktoré nemusia byť dostatočne viditeľné z projektovej dokumentácie alebo zo sektorových stanovísk dotknutých orgánov: existujúce využívanie územia, miestne kumulatívne vplyvy, dopravné pomery, kvalitu života obyvateľov, verejnú infraštruktúru, lokálne konflikty v území a praktickú uskutočniteľnosť navrhovaných opatrení.

Popri tom má samostatný význam aj verejnosť, zainteresovaná verejnosť a odborná verejnosť. Ich úloha nie je totožná s úlohou dotknutej obce. Verejnosť môže upozorniť na environmentálne riziká, miestne skúsenosti, rozpory v podkladoch, chýbajúce informácie alebo odborné pochybnosti, ktoré nemusia byť zachytené v stanoviskách orgánov. Rozsudok Súdneho dvora vo veci Waltham Abbey Residents Association, C-41/24, potvrdzuje význam objektívnych podkladov predložených treťou osobou v screeningovom konaní: ak takéto podklady poukazujú na možné významné vplyvy, príslušný orgán ich nemôže ignorovať a musí zabezpečiť potrebné doplnenie informácií. Rozsudok Stichting Varkens in Nood a i., C-826/18, zároveň zdôrazňuje, že procesné postavenie verejnosti v environmentálnych veciach nemožno vykladať spôsobom, ktorý oslabuje prístup k environmentálnej spravodlivosti.

Príslušný orgán preto mal z rozhodnutia zrozumiteľne ukázať, ako sa v konaní zapojila dotknutá obec a či jej vstup reálne prispel k ochrane miestneho záujmu životného prostredia. Nestačí konštatovať, že obec bola oslovená, že bola informovaná alebo že jej nevyjadrenie má procesné následky. Bolo potrebné vysvetliť, či obec upozornila na miestne dopady zmeny navrhovanej činnosti, či identifikovala otázky relevantné pre kritériá prílohy č. 10 zákona o EIA, či bolo potrebné doplniť miestny informačný základ a ako sa miestny kontext premietol do záveru o potrebe alebo nepotrebe ďalšieho posudzovania.

V tejto veci je významné, že dotknuté mesto Sládkovičovo písomné stanovisko nedoručilo a jeho nevyjadrenie bolo procesne nahradené zákonnou fikciou súhlasného stanoviska. To však neznamená, že miestny environmentálny kontext bol materiálne zodpovedaný. Fikcia súhlasu dotknutej obce nie je materiálnym vyhodnotením miestnych dopadov zmeny navrhovanej činnosti.

Rovnako bolo potrebné rozlíšiť, či sa do konania zapojila verejnosť, zainteresovaná verejnosť alebo odborná verejnosť. Zo záväzného stanoviska nevyplýva, že by sa do zisťovacieho konania zapojila verejnosť, zainteresovaná verejnosť alebo odborná verejnosť samostatným vecným stanoviskom. Táto absencia však neznamená, že miestny alebo environmentálny verejný záujem v konaní absentoval. Znamená iba to, že príslušný orgán nemal pred sebou konkrétny verejný vstup, na ktorý by musel priamo reagovať.

Práve preto malo o to väčší význam preskúmateľné vyhodnotenie ostatných podkladov, stanovísk a výrokových podmienok z hľadiska miestnych a environmentálnych dopadov zmeny navrhovanej činnosti. Ak neexistoval samostatný vecný vstup verejnosti a ak dotknutá obec mlčala, príslušný orgán nemohol tento stav použiť ako materiálne potvrdenie absencie miestnych alebo environmentálnych problémov. Mohol z neho vyvodiť iba procesný následok, nie odbornú istotu.

Ak príslušný orgán po doručení stanovísk a po ústnom pojednávaní považoval za potrebné ďalej pracovať s písomným stanoviskom navrhovateľa, mal zároveň vysvetliť, prečo nepovažoval za potrebné overiť miestny environmentálny kontext aj iným spôsobom. Ak chýbal miestny skutkový alebo environmentálny kontext potrebný pre negatívny screening, mal byť informačný základ doplnený zákonným a preskúmateľným spôsobom, vrátane cieleného oslovenia dotknutej obce k otázkam, ktoré patria do jej miestnej a územnej znalosti.

Dotknutá obec a verejnosť preto plnia odlišné, ale vzájomne sa dopĺňajúce funkcie. Obec sprostredkúva územný a samosprávny pohľad miestneho spoločenstva; verejnosť a zainteresovaná verejnosť sprostredkujú širší environmentálny korektív a môžu priniesť objektívne podklady alebo odborné pochybnosti. Ani jeden z týchto subjektov nenahrádza príslušný orgán ani dotknuté odborné orgány. Ich význam spočíva v tom, že bránia tomu, aby sa screening zúžil na jednostranný dialóg medzi príslušným orgánom a navrhovateľom.

Ak sa skutkový základ po doručení stanovísk dopĺňal alebo objasňoval najmä cez písomné stanovisko navrhovateľa, bolo tým dôležitejšie vysvetliť, prečo nebolo potrebné overiť miestny alebo verejný environmentálny pohľad aj iným spôsobom. Bez takéhoto vysvetlenia vzniká dojem, že miestny verejný záujem bol v konaní procesne nahradený fikciou súhlasu a verejný environmentálny záujem absenciou samostatného stanoviska verejnosti, zatiaľ čo skutkové doplnenie bolo ponechané najmä na navrhovateľovi.

V novom konaní preto príslušný orgán musí jasne uviesť, akú úlohu v zisťovaní konaní zohrala dotknutá obec, či a ako bol vyhodnotený miestny záujem životného prostredia, či sa zapojila verejnosť alebo zainteresovaná verejnosť, a ako boli tieto vstupy alebo ich absencia zohľadnené pri posúdení významnosti vplyvov. Ak bude mať príslušný orgán za to, že negatívny screening obstojať aj bez ďalšieho zapojenia obce alebo verejnosti, musí tento záver vysvetliť vecne a preskúmateľne. Nestačí konštatovať, že obec bola oslovená, verejnosť sa nevyjadrila alebo že navrhovateľ doplnil svoje stanovisko.

IX. Osobitná námietka: verejný záujem na ochrane vôd, vodnej bilancie, povodia, odvodnenia dopravných a manipulačných plôch a klimaticky odolného nakladania s dažďovou vodou

1. Predmet osobitnej námietky

Odvolateľ touto námietkou nenahrádza odborné posúdenie orgánu štátnej vodnej správy, cestnosprávneho orgánu ani budúce projektové riešenie navrhovateľa. Namieta však, že verejný environmentálny záujem na ochrane vôd, vodných pomerov, vodnej bilancie, povodia

a klimaticky odolného nakladania s dažďovou vodou nebol v napadnutom záväznom stanovisku preskúmateľne vyhodnotený.

V tejto veci nejde iba o otázku, či dažďová voda zo strechy haly, spevnených plôch, manipulačných plôch, parkovacích plôch alebo vnútroareálových komunikácií bude v budúcnosti technicky odvedená. Ide o otázku, či už v zisťovacom konaní existoval dostatočný skutkový a dôkazný základ pre záver, že zmena navrhovanej činnosti nebude mať významné vplyvy na povrchové vody, podzemné vody, vodné pomery, vodnú bilanciu, povodie a klimatickú odolnosť riešeného územia.

Príslušný orgán preto nemohol vodnú otázku uzavrieť iba tým, že požiadavky orgánu štátnej vodnej správy boli prevzaté do výroku a že navrhovateľ prisľúbil ich zapracovanie do ďalšej projektovej dokumentácie. Ak sa vodné otázky stali predmetom stanoviska dotknutého orgánu, ústneho pojednávania, písomného stanoviska navrhovateľa a výrokových podmienok, potom bolo potrebné vysvetliť, či tieto podmienky skutočne vylučujú významné vplyvy, alebo iba presúvajú rozhodujúce odborné otázky do budúceho povoľovania.

2. Vodný zákon ako hmotnoprávny základ verejného záujmu

Vodný zákon nevníma vodu ako technickú prekážku stavby. Voda je životne dôležitou zložkou životného prostredia, prírodným bohatstvom a predmetom samostatnej verejnoprávnej ochrany. Vodný zákon chráni nielen samotnú kvalitu vôd, ale aj vodné pomery, vodné ekosystémy, vodné zdroje, vodné toky, podzemné vody, povrchové vody a nehnuteľnosti, ktoré s vodami súvisia.

Z toho vyplýva, že v zisťovacom konaní nemožno vodnú otázku zúžiť na budúce vodoprávne povolenie. Ak zmena navrhovanej činnosti vytvára nové alebo zmenené strešné plochy, spevnené plochy, manipulačné plochy, parkovacie alebo dopravné plochy a zároveň rieši odvádzanie, prečistenie, vsakovanie alebo vypúšťanie vôd z povrchového odtoku, ide o otázku chránenú vodným zákonom.

Vodný zákon výslovne pracuje s vodami z povrchového odtoku. Ide o vody zo zrážok, ktoré nevsiakli do zeme a sú odvádzané z terénu alebo z vonkajších častí budov do povrchových vôd alebo podzemných vôd. Pri výrobnno-skladovej hale s rozsiahlejšou strešnou plochou, spevnenými a manipulačnými plochami nejde o okrajový jav, ale o jeden zo základných environmentálnych dôsledkov zmeny činnosti.

Vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových alebo podzemných vôd je hmotnoprávne regulované osobitným režimom vodného zákona. Ak teda napadnuté záväzné stanovisko pracuje s odvádzaním dažďových vôd, vsakovacím riešením, existujúcou areálovou kanalizáciou, rigolom tretej osoby, odlučovačom ropných látok, manipulačnými plochami a hydrogeologickým posudkom, nejde o voľný technický detail. Ide o súbor otázok, ktoré patria do jadra verejného záujmu na ochrane vôd.

Príslušný orgán mal preto vysvetliť, či navrhované riešenie už v štádiu screeningu poskytuje dostatočný základ na vylúčenie významných vplyvov na vody, alebo či rozhodujúce prvky ochrany vôd zostávajú otvorené až do budúcich povoľovacích konaní.

3. Vodná bilancia a ochrana povodia

Vodný zákon nechráni vody iba pred bodovým znečistením. Chráni aj vodné pomery, vodný režim územia a bilančné vzťahy v povodí. Podľa § 6 vodného zákona vodnú bilanciu tvorí hydrologická bilancia a vodohospodárska bilancia; základnou bilančnou jednotkou je čiastkové povodie. Hydrologická bilancia porovnáva zmeny v množstvách vôd v povodí, čiastkovom povodí alebo vo vodnom útvere za určený časový interval.

Z toho vyplýva, že pri zmene navrhovanej činnosti, ktorá mení odtokové pomery v území, zvyšuje podiel zastavaných alebo spevnených plôch, vytvára nové strešné, manipulačné alebo dopravné plochy a rieši odvádzanie alebo vsakovanie vôd z povrchového odtoku, nejde iba o otázku technického napojenia dažďovej kanalizácie. Ide o otázku, či zmena nezasahuje do vodnej bilancie, vodných pomerov a funkcie dotknutého čiastkového povodia.

Negatívny screening preto nemôže byť postavený iba na tom, že dažďová voda bude v ďalšom povoľovaní odvedená, obmedzená, prečistená alebo vsakovaná. Príslušný orgán musí vysvetliť, či navrhované riešenie nemení hydrologickú funkciu územia spôsobom relevantným pre posúdenie významnosti vplyvov. Musí byť zrejmé, či dažďová voda bude z územia zrýchlene odvádzaná, zadržiavaná, vsakovaná, či je vsakovanie hydrogeologicky overené, či sa tým nezhoršia pomery podzemných vôd a či sa nepresúva záťaž do existujúceho rigola alebo kanalizačného systému.

Ochrana povodia znamená, že jednotlivé projektové opatrenia nemožno posudzovať izolovane. Strecha haly, spevnené plochy, manipulačné plochy, vnútroareálová doprava, dažďová kanalizácia, rigol, ORL, vsakovanie, hydrogeologický posudok a vegetačné opatrenia tvoria jeden funkčný vodný režim. Ak rozhodnutie tieto prvky iba vymenuje alebo ich presunie do podmienok, ale nevysvetlí ich spoločný účinok na vodný režim a vodnú bilanciu, nejde o preskúmateľné vylúčenie významných vplyvov.

V tejto veci je pritom zrejmé, že otázka vodnej bilancie a ochrany povodia nebola hypotetická. Samotné požiadavky dotknutého orgánu a výrokové podmienky ukazujú, že bolo potrebné riešiť, koľko vôd z povrchového odtoku možno odvádzat' do existujúceho systému, čo sa stane so zvyšným množstvom vôd, či je možné vsakovanie a za akých hydrogeologických podmienok, ako bude zabezpečené prečistenie vôd z manipulačných plôch a či možno využiť infraštruktúru tretej osoby.

Ak sa má v ďalšom stupni ešte len preukazovať hydrogeologická vhodnosť vsakovania, kapacita alebo možnosť využitia existujúceho odvodňovacieho systému, súhlas vlastníka rigola a technické riešenie prečistenia vôd z manipulačných plôch, potom musí príslušný orgán vysvetliť, prečo už v screeningu považuje vplyv na vodnú bilanciu, vodné pomery a povodie za nevýznamný.

4. Rámcová smernica o vode, § 16a vodného zákona a Weser test

Vodnú otázku v prejednávanej veci nemožno posudzovať iba podľa vnútroštátnej technickej logiky odvodnenia. Je potrebné ju čítať aj vo svetle rámcovej smernice o vode a jej vnútroštátneho premietnutia do vodného zákona, najmä cez mechanizmus § 16a vodného zákona.

Rámcová smernica o vode vychádza z environmentálnych cieľov pre vodné útvary. Nejde iba o administratívne plánovanie vodného hospodárstva, ale o právne záväzný rámec, ktorý má zabrániť zhoršeniu stavu vôd a zabezpečiť dosiahnutie alebo zachovanie dobrého stavu vôd. Tento rámec je významný aj v EIA screeningu, ak zmena navrhovanej činnosti môže mať vplyv na povrchové vody, podzemné vody, vodnú bilanciu, vodné pomery alebo spôsob odvádzania a vsakovania vôd z povrchového odtoku.

§ 16a vodného zákona predstavuje vnútroštátny mechanizmus, ktorým sa posudzuje, či realizáciou navrhovanej činnosti môže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov podľa vodného zákona, najmä či môže dôjsť k zhoršeniu stavu vodného útvaru alebo k ohrozeniu dosiahnutia dobrého stavu, dobrého ekologického potenciálu alebo dobrého chemického stavu. Ak má zmena činnosti vodnú relevanciu, nemožno túto otázku obísť iba tým, že technické riešenie bude predmetom budúceho vodoprávného konania.

Súdny dvor Európskej únie vo veci C-461/13 Weser vyložil rámcovú smernicu o vode tak, že environmentálne ciele smernice majú záväzný účinok aj pri povoľovaní individuálnych projektov. Členský štát je povinný odmietnuť povolenie projektu, ak môže spôsobiť zhoršenie stavu útvaru povrchovej vody alebo ohroziť dosiahnutie dobrého stavu, dobrého ekologického potenciálu alebo dobrého chemického stavu, pokiaľ nie sú splnené podmienky výnimky podľa smernice.

Z toho vyplýva, že v EIA screeningu nemožno vodnú otázku uzavrieť iba konštatovaním, že odvádzanie vôd, vsakovanie, ORL, hydrogeologický posudok alebo vodoprávne povolenie sa vyriešia neskôr. Ak už v zisťovacom konaní vzniká otázka, ako bude nakladané s vodami z povrchového odtoku zo strechy haly, spevnených plôch, manipulačných plôch, parkovacích plôch alebo dopravnej infraštruktúry, musí byť z rozhodnutia zrejmé, či tieto otázky môžu mať vzťah k vodnému útvaru a k environmentálnym cieľom podľa rámcovej smernice o vode a § 16a vodného zákona.

Príslušný orgán preto mal preskúmateľne vysvetliť, či navrhované riešenie odvádzania, vsakovania a prečistenia vôd môže mať vplyv na stav dotknutých povrchových alebo podzemných vôd, či môže viesť k zhoršeniu ich stavu alebo ohroziť dosiahnutie environmentálnych cieľov, a či sa vôbec vyžaduje postup podľa § 16a vodného zákona. Ak dospel k záveru, že § 16a sa neuplatní alebo že riziko zhoršenia stavu vôd neexistuje, mal tento záver preskúmateľne odôvodniť.

Weser test pritom neznamena, že každá vodná otázka automaticky vyvoláva povinnosť vykonať plné posudzovanie EIA. Znamená však, že ak existuje vodná relevancia projektu, orgán musí vysvetliť, prečo projekt nevyvoláva riziko zhoršenia stavu vodného útvaru alebo ohrozenia environmentálnych cieľov vôd. Bez tejto úvahy nie je negatívny screening v oblasti vôd dôkazne uzavretý.

V prejednávanej veci rozhodnutie obsahuje viacero indícií vodnej relevancie: riešenie vôd z povrchového odtoku, existujúcu areálovú kanalizáciu, otvorený dažďový rigol tretej osoby, vsakovanie zvyšného množstva vôd, hydrogeologický posudok, manipulačné plochy, ORL a riziko ropných látok. Práve tieto indície vyžadovali, aby príslušný orgán vysvetlil, či nejde o otázku, ktorá môže mať význam aj z hľadiska rámcovej smernice o vode a § 16a vodného zákona.

Ak takáto úvaha absentuje, nemožno z rozhodnutia zistiť, či významné vplyvy na vody boli objektívne vylúčené, alebo či sa len predpokladá, že budú vylúčené v budúcom vodoprávnom konaní. To je v rozpore s integračnou funkciou screeningu, pretože § 16a vodného zákona a Weser test nemožno obísť procesnou fragmentáciou medzi EIA, vodoprávnym konaním a stavebným povolením.

5. Zaoberanie so znečisťujúcimi látkami a manipulačné plochy

Vodná otázka v tejto veci nie je iba otázkou objemu dažďovej vody. Týka sa aj rizika znečistenia vôd z manipulačných plôch, vnútroareálovej dopravy a kamiónovej prevádzky.

Vodný zákon za znečisťujúcu látku považuje látku schopnú spôsobiť znečistenie. Pri zaoberaní so znečisťujúcimi látkami je potrebné urobiť opatrenia, aby takéto látky nevnikli do povrchových vôd alebo podzemných vôd ani neohrozili ich kvalitu. Zmyslom tejto úpravy je zabrániť nežiaducemu úniku znečisťujúcich látok do pôdy, podzemných vôd, stokovej siete alebo ich zmiešaniu s vodou z povrchového odtoku.

Ak sa v rozhodnutí pracuje s manipulačnými plochami pre kamiónovú dopravu, potrebou ich nepriepustného a zabezpečeného riešenia a odlučovačom ropných látok, nejde o bežnú projektovú drobnosť. Ide o presne ten typ rizika, ktorý vodný zákon rieši ako ochranu pred vniknutím znečisťujúcich látok do vôd alebo do pôdy a pred ich zmiešaním s vodou z povrchového odtoku.

Príslušný orgán mal preto vysvetliť, či riziko znečistenia vôd z manipulačných plôch bolo v screeningu odborným spôsobom vyhodnotené, alebo či bolo iba presunuté do výroku cez požiadavku budúceho technického riešenia. Ak sa riziko rieši až budúcim vybudovaním nepriepustných plôch, zabezpečením manipulačných plôch a odlučovačom ropných látok, potom je potrebné vysvetliť, na základe čoho možno už teraz vylúčiť významný vplyv na vody.

6. Technologická neutralita screeningu a problém automatického odkazu na ORL

Negatívny screening má byť z hľadiska ochrany vôd technologicky neutrálny. Jeho úlohou nie je bez preskúmateľného odôvodnenia predurčiť konkrétny technický prvok, ale určiť environmentálny cieľ, identifikovať riziko, vysvetliť požadovanú mieru ochrany a preskúmateľne odôvodniť, prečo zvolená alebo uložená technológia postačuje na vylúčenie významných vplyvov.

V tejto veci sa vo výrokových podmienkach pracuje s odlučovačom ropných látok ako s nástrojom ochrany vôd z manipulačných plôch. Samotný odkaz na ORL však ešte nevysvetľuje, prečo má byť ochrana vôd zabezpečená práve týmto riešením, aké znečisťujúce látky má zachytávať, aká účinnosť sa od neho očakáva, pre aké množstvo a kvalitu vôd má byť navrhnutý, ako bude fungovať pri bežnej prevádzke, ako pri prívalových dažďoch a ako pri mimoriadnych udalostiach alebo havarijnom úniku.

ORL môže byť vhodným prvkom ochrany vôd. Nemôže však byť použitý ako nevysvetlená formula, ktorá nahradí dôkazný záver o absencii významných vplyvov. Príslušný orgán mal vysvetliť, prečo práve ORL považuje za primerané opatrenie, či bolo porovnané s inými možnými riešeniami, alebo či je iba minimálnou budúcou projektovou požiadavkou.

Ak existujú iné technické alebo prírode blízke riešenia, ktoré môžu byť účinnejšie, kombinované alebo vhodnejšie z hľadiska retencie, vsakovania, predčistenia, havarijnej ochrany a klimatickej odolnosti, rozhodnutie nemôže bez vysvetlenia predpokladať, že samotný ORL postačuje.

Technologická neutralita screeningu znamená, že príslušný orgán nemá uzavrieť otázku ochrany vôd názvom zariadenia, ale jeho funkciou. Musí byť zrejmé, aký vplyv má byť eliminovaný, aký parameter má byť dosiahnutý, aký režim prevádzky a údržby je potrebný, či opatrenie funguje aj pri extrémnych zrážkach a či rieši aj kumulatívny účinok strešných, spevnených, manipulačných a dopravných plôch.

Ak sa v rozhodnutí iba uvedie, že vody z manipulačných plôch majú byť prečistené cez ORL, bez vysvetlenia jeho funkčnej primeranosti, nejde o preskúmateľné vylúčenie významného vplyvu na vody. Ide iba o budúcu projektovú požiadavku, ktorá môže byť v následnom povoľovaní konkretizovaná, ale nemôže spätne nahradiť dôvod negatívneho screeningu.

7. Cestný zákon, TP 017 a TP 035 ako hmotnoprávne relevantný štandard dopravných a manipulačných plôch

Odvodnenie vnútroareálových komunikácií, parkovacích plôch, manipulačných plôch a dopravných napojení nemožno posudzovať iba ako voľnú projektantskú otázku. Ak sú tieto plochy funkčne súčasťou dopravného riešenia navrhovanej činnosti, dotýkajú sa verejného záujmu na bezpečnom, technicky spôsobilom a environmentálne prijateľnom riešení pozemných komunikácií a ich súčastí.

Podľa § 2 ods. 4 cestného zákona sú súčasťou diaľnic, ciest a miestnych ciest všetky zariadenia, stavby, objekty a diela potrebné pre ich úplnosť, zabezpečenie a ochranu a pre zaistenie bezpečnej, rýchlej, plynulej a hospodárnej premávky na nich. Táto zákonná koncepcia znamená, že odvodňovacie zariadenia, rigoly, vpuste, vsakovacie prvky, retenčné alebo prečisťovacie prvky, ako aj sprievodné vegetačné a sadovnícke úpravy nemožno chápať ako estetický alebo dobrovoľný doplnok. Ide o prvky, ktoré môžu byť funkčne potrebné pre bezpečnosť, ochranu, prevádzku a environmentálne zvládnutie dopravnej infraštruktúry.

Technické podmienky TP 017 – Projektovanie odvodňovacích zariadení na cestných komunikáciách preto v tejto veci nemožno použiť iba ako nezáväznú odbornú inšpiráciu. Vo väzbe na § 2 ods. 4 cestného zákona predstavujú hmotnoprávne relevantný technický štandard pre posúdenie, či je odvodnenie dopravných, parkovacích a manipulačných plôch navrhnuté ako funkčná súčasť dopravnej infraštruktúry. TP 017 stanovujú kritériá na použitie konkrétnych spôsobov odvádzania dažďových vôd a nakladania s dažďovými vodami pochádzajúcimi z cestnej infraštruktúry.

Ak sa teda v posudzovanej zmene navrhovanej činnosti počíta s kamiónovou dopravou, spevnenými manipulačnými plochami, vnútroareálovým dopravným pohybom, parkovacími alebo odstavnými plochami a odvádzaním vôd z týchto plôch, príslušný orgán nemohol

otázku odvodnenia uzavrieť iba tým, že bude riešená v ďalšom povolení. Mal preskúmateľne vysvetliť, či riešenie rešpektuje technický štandard odvodnenia cestnej infraštruktúry, či je zrejmy spôsob zberu, prečistenia, retencie, vsakovania alebo vypúšťania vôd, a či toto riešenie postačuje na vylúčenie významných vplyvov na vody.

S tým súvisia aj technické podmienky TP 035 – Vegetačné úpravy pri pozemných komunikáciách. Cestná zeleň nie je iba estetickou úpravou okolia komunikácie. V kontexte dopravných, parkovacích a manipulačných plôch môže plniť funkcie znižovania stresových účinkov dopravy, zlepšenia ekologických podmienok, stabilizácie priestoru, zníženia prašnosti, podpory vsakovania a čiastočného zmierňovania prehrievania spevnených plôch. Ak projekt pracuje s dopravnými a manipulačnými plochami, sadové a vegetačné úpravy nemožno oddeliť od otázky vodného režimu, klimatickej odolnosti a environmentálneho začlenenia dopravnej infraštruktúry.

Príslušný orgán preto mal vo vzťahu k dopravným a manipulačným plochám vyhodnotiť nielen vodný zákon, ale aj cestnoprávny a technický režim odvodnenia a sprievodnej zelene. Ak výrokové podmienky odkazujú na budúce riešenie odvodnenia, ORL, manipulačných plôch, vsakovania alebo sadových úprav, nejde automaticky o uzavreté vylúčenie významných vplyvov, ale môže ísť o indíciu, že rozhodujúci technický a environmentálny štandard má byť splnený a preukázaný až neskôr.

8. Procesná poistka: screening nenahrádza vodoprávne ani cestnosprávne konanie, ale musí splniť integračnú funkciu

Odvolateľ výslovne zdôrazňuje, že uvedená námietka nesmeruje k tomu, aby zisťovacie konanie nahradilo budúce vodoprávne konanie, stavebné konanie, cestnosprávne konanie alebo iné sektorové povolenie. Odvolateľ netvrdí, že všetky technické parametre odvodnenia, vsakovania, odlučovačov ropných látok, cestnej zelene, dopravných plôch alebo vodných stavieb musia byť v zisťovacom konaní vyriešené v rozsahu realizačného projektu.

To však neznamená, že tieto otázky môžu byť zo screeningu úplne vytlačené. Zisťovacie konanie má v systéme EIA integračnú funkciu. Jeho úlohou je posúdiť, či už na úrovni dostupných podkladov možno preskúmateľne vylúčiť významné vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie, vrátane vplyvov kumulatívnych a synergických.

Práve preto musí screening vyriešiť koncepciu environmentálne rozhodujúcich otázok. Nemusí nahradiť detailné povolenie vodnej stavby ani detailný projekt odvodnenia komunikácií, ale musí vysvetliť, aká koncepcia nakladania s vodami z povrchového odtoku sa predpokladá, či je vecne a právne uskutočniteľná, či nepresúva významné riziká do ďalších konaní, ako nadväzuje na existujúcu infraštruktúru, ako zohľadňuje vodnú bilanciu a ochranu povodia, a či v spojení s dopravnými a manipulačnými plochami nevytvára významný vplyv.

Ak tieto otázky zostanú iba na budúce povolenie, vzniká procesná fragmentácia. Vodoprávny orgán bude neskôr riešiť vodnú stavbu alebo nakladanie s vodami, cestnosprávny orgán dopravnú infraštruktúru, stavebný orgán stavebné riešenie a ďalšie orgány len svoje sektorové výseky. V žiadnom z týchto konaní už nemusí byť procesný priestor na to, aby sa spätne posúdil kumulatívny a synergický účinok celej zmeny navrhovanej činnosti ako environmentálneho celku.

Negatívny screening preto nemôže slúžiť ako predčasné rozdelenie environmentálnej otázky na sektorové zvyšky. Ak sa vodné, dopravné, retenčné, vsakovacie, technické a vegetačné opatrenia majú vzájomne dopĺňať, ich koncepčné prepojenie musí byť preskúmateľné už v zisťovacom konaní. Inak sa stráca práve tá funkcia EIA, ktorá má zabrániť salámovému, fragmentovanému a následne nepreskúmateľnému povoľovaniu.

Zisťovacie konanie teda nemá nahradiť vodoprávne alebo cestnosprávne konanie. Má však vytvoriť environmentálny rámec, v ktorom bude zrejmé, čo už bolo z hľadiska významnosti vplyvov posúdené, čo bolo koncepčne uzavreté, aké podmienky sú nevyhnutné na vylúčenie významných vplyvov a ktoré otázky môžu byť ponechané na následné sektorové povoľovanie bez toho, aby sa stratila kontrola nad kumulatívnym a synergickým účinkom celej zmeny navrhovanej činnosti.

9. Klimatická adaptácia: ORL nenahrádza modro-zelenú koncepciu nakladania s dažďovou vodou

Z hľadiska klimatickej adaptácie nemožno ochranu vôd a nakladanie s dažďovou vodou redukovať iba na odvedenie vody do kanalizácie alebo na jej prečistenie cez odlučovač ropných látok. Takýto prístup môže riešiť časť rizika znečistenia, ale nemusí riešiť adaptačnú funkciu územia, najmä zadržiavanie vody, znižovanie povrchového odtoku, podporu vsakovania, zmierňovanie prehrievania spevnených plôch a odolnosť pri intenzívnych zrážkach.

Národná adaptačná stratégia aj metodický prístup k posudzovaniu klimatických rizík v procese EIA smerujú k tomu, aby sa pri zámeroch a zmenách činností zvažovali adaptačné opatrenia už v štádiu environmentálneho rozhodovania. Pri výrobnno-skladovej hale s veľkou strešnou plochou, spevnenými manipulačnými plochami, dopravnými plochami a kamiónovou dopravou preto bolo potrebné zvážiť nielen technické odvádzanie vôd, ale aj koncepciu hospodárenia s dažďovou vodou v území.

Príslušný orgán mal preto preskúmateľne vysvetliť, či boli zvažované aj iné alebo kombinované adaptačné riešenia, najmä vodopriepustné povrchy ciest, chodníkov, parkovacích alebo manipulačných plôch, zelené strechy, retenčné prvky, dažďové záhrady, vsakovacie pásy, vegetačné plochy, cestná zeleň podľa technických podmienok pre vegetačné úpravy pri pozemných komunikáciách alebo iné prvky modro-zelenej infraštruktúry.

Takéto opatrenia nemožno chápať ako estetický doplnok projektu. Pri rozsiahlejších spevnených a strešných plochách môžu byť rozhodujúce pre to, či projekt zvyšuje alebo nezvyšuje povrchový odtok, či zhoršuje alebo nezhoršuje vodnú bilanciu územia, či prispieva k prehrievaniu areálu, či zvláda intenzívne zrážky a či ponecháva vodu v území tam, kde je to hydrogeologicky vhodné.

Ak sa rozhodnutie uspokojí iba s tým, že dažďové vody budú odvedené, čiastočne vsakované, prečistené cez ORL alebo riešené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie, potom chýba preskúmateľná adaptačná úvaha. Nie je jasné, či príslušný orgán posudzoval environmentálne najvhodnejšiu koncepciu nakladania s dažďovou vodou, alebo iba prevzal minimálne technické riešenie navrhovateľa.

Screening má byť v tejto časti technologicky neutrálny a environmentálne cieľovo orientovaný. Nemá vopred prikázať konkrétnu technológiu, ale má určiť, aký environmentálny cieľ má byť splnený: zníženie povrchového odtoku, ochrana podzemných a povrchových vôd, predchádzanie znečisteniu, zadržiavanie vody v území, zvládanie extrémnych zrážok a zlepšenie klimatickej odolnosti areálu. Až následne možno posúdiť, či ORL, vsakovanie, retencia, zelená strecha, dažďová záhrada, vodopriepustné povrchy alebo ich kombinácia tento cieľ naplňajú.

V prejednávanvej veci však z napadnutého záväzného stanoviska nie je zrejmé, že by príslušný orgán takúto úvahu vykonal. Nie je zrejmé, či porovnal samotné technické odvádzanie vôd s adaptačne vhodnejšími alebo kombinovanými riešeniami. Nie je zrejmé, či posúdil možnosť zníženia rozsahu nepriepustných povrchov, využitia vodopriepustných povrchov, vegetačných prvkov alebo zelenej strechy. Nie je zrejmé, či sa zaoberal tým, ako bude projekt fungovať pri intenzívnych zrážkach, prívalových dažďoch alebo obdobiach sucha.

Práve preto nemožno odkaz na ORL alebo budúci hydrogeologický posudok považovať za dostatočné adaptačné vyhodnotenie. ORL môže byť súčasťou riešenia znečistenia vôd z manipulačných plôch, ale nie je sám osebe riešením vodnej bilancie, zadržiavania vody, prehrievania spevnených plôch ani klimatickej odolnosti areálu.

10. Deficit napadnutého záväzného stanoviska v oblasti vôd a klimatickej adaptácie

Napadnuté záväzné stanovisko neukazuje, že by príslušný orgán vykonal vlastné materiálne posúdenie vodného verejného záujmu podľa vodného zákona, cestnoprávneho a technického štandardu odvodnenia dopravných plôch a klimaticko-adaptačných požiadaviek.

Z rozhodnutia nie je preskúmateľné:

- a) či navrhované odvádzanie vôd z povrchového odtoku je kapacitne dostatočné,
- b) či je právne a technicky zabezpečené využitie existujúcej areálovej kanalizácie a otvoreného dažďového rigola,
- c) či existuje súhlas vlastníka alebo správcu dotknutého rigola,
- d) aký objem vôd má byť vypúšťaný do existujúceho systému a aký objem má byť vsakovaný,
- e) či vsakovanie bolo hydrogeologicky overené alebo je len budúcim predpokladom,
- f) či manipulačné plochy sú riešené tak, aby pri bežnej prevádzke aj mimoriadnych okolnostiach nedošlo k úniku ropných alebo iných znečisťujúcich látok,
- g) či ORL bol navrhnutý ako konkrétne, funkčne primerané a dostatočné opatrenie alebo len ako budúca projektová požiadavka,
- h) či boli zvažované iné alebo kombinované riešenia ochrany vôd, retencie, vsakovania a predčistenia,
- i) či bolo odvodnenie dopravných, parkovacích a manipulačných plôch posúdené vo väzbe na TP 017,
- j) či bola cestná zeleň, vegetačné riešenia alebo modro-zelená infraštruktúra posúdená vo väzbe na TP 035,
- k) či bolo riešenie posúdené z hľadiska vodnej bilancie, povodia a adaptačných požiadaviek,
- l) či boli zvažované vodopriepustné povrchy ciest, chodníkov, parkovacích alebo

manipulačných plôch, zelené strechy, dažďové záhrady, retenčné a vsakovacie prvky alebo iné prvky modro-zelenej infraštruktúry.

Príslušný orgán v podstate prijal model: dotknutý orgán identifikoval vodné požiadavky, navrhovateľ bol s nimi oboznámený, navrhovateľ sa vyjadril, požiadavky sa zapracujú v ďalšom povoľovaní a podmienky sa vložia do výroku. Takýto model však nie je dôkazným záverom o absencii významných vplyvov na vody.

11. Prečo nestačí odkaz na budúce vodoprávne, cestnosprávne alebo stavebné povoľovanie

Odvolateľ nespochybňuje, že podrobné technické riešenie odvádzania vôd, vodných stavieb, odlučovačov ropných látok, vsakovania, dopravných plôch, cestnej zelene alebo stavebných objektov môže byť predmetom budúcich povoľovacích konaní. To však neznamená, že EIA screening môže rezignovať na posúdenie významnosti vodných, dopravno-technických a klimaticko-adaptačných vplyvov.

Budúce vodoprávne, cestnosprávne alebo stavebné konanie môže určiť technické parametre. Nemôže však spätne nahradiť hlavné dôvody negatívneho screeningu. Ak je už dnes zrejmé, že spôsob nakladania s vodami z povrchového odtoku, vsakovanie, odvádzanie do cudzieho rigola, ochrana manipulačných plôch, odvodnenie dopravných plôch, cestná zeleň a klimatická odolnosť riešenia sú rozhodujúce otázky, potom musí byť z negatívneho screeningu zrejmé, prečo tieto otázky nevyžadujú ďalšie posudzovanie.

Inak by sa negatívny screening stal iba procesným mostom do ďalších konaní, v ktorých sa ešte len ukáže, či vodná a klimaticko-adaptačná otázka bola alebo nebola riešiteľná bez významných vplyvov. Takýto postup je nezlučiteľný s požiadavkou, aby negatívny screening stál na objektívnom dôkaznom základe.

12. Právny následok

Napadnuté záväzné stanovisko preto v oblasti ochrany vôd, vodnej bilancie, povodia, odvodnenia dopravných a manipulačných plôch a klimatickej adaptácie neobsahuje preskúmateľný dôkazný záver o absencii významných vplyvov.

V novom konaní musí príslušný orgán pri tejto otázke najmä:

- a) výslovne pomenovať verejný záujem podľa vodného zákona, ktorý je v konaní dotknutý,
- b) posúdiť vplyv zmeny navrhovanej činnosti na vody z povrchového odtoku, vodné pomery, vodnú bilanciú a povodie,
- c) rozlíšiť vody zo strechy, spevnených plôch, manipulačných plôch, parkovacích plôch a vnútroareálovej dopravy,
- d) vysvetliť, či pôjde o vypúšťanie do povrchových vôd, podzemných vôd, vsakovanie alebo kombinovaný spôsob,
- e) objasniť, či je využitie existujúcej areálovej kanalizácie a rigola právne a technicky zabezpečené,
- f) vysvetliť potrebu a význam hydrogeologického posudku pre záver o vsakovateľnosti a ochrane podzemných vôd,
- g) vyhodnotiť riziko úniku znečisťujúcich látok z manipulačných plôch pri bežnej prevádzke aj mimoriadnych okolnostiach,

- h) vysvetliť, či odkaz na ORL predstavuje konkrétne, funkčne primerané a dostatočné opatrenie na vylúčenie významného vplyvu na vody, alebo iba technologicky neodôvodnenú budúcu projektovú požiadavku,
- i) vyhodnotiť odvodnenie dopravných, parkovacích a manipulačných plôch vo väzbe na TP 017,
- j) vyhodnotiť cestnú zeleň, vegetačné alebo sadové úpravy vo väzbe na TP 035,
- k) vysvetliť, či boli zvažované adaptačné opatrenia, najmä vodopriepustné povrchy ciest, chodníkov, parkovacích alebo manipulačných plôch, zelené strechy, dažďové záhrady, retenčné a vsakovacie prvky, cestná zeleň a ďalšie prvky modro-zelenej infraštruktúry,
- l) a až následne uviesť, či tieto zistenia postačujú na negatívny screening.

Ak tieto otázky nemožno v zisťovacom konaní preskúmateľne zodpovedať, nemožno ich prekryť výrokovými podmienkami a prisľubom navrhovateľa, že budú riešené v ďalšom povoľovaní. V takom prípade majú byť predmetom ďalšieho posudzovania vplyvov na životné prostredie a majú byť zahrnuté do rozsahu hodnotenia ako osobitná vodná, dopravná-odvodňovacia a klimaticko-adaptačná otázka.

X. Osobitná námietka: verejný záujem na ochrane prírody a krajiny, vytváraní a udržiavaní územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatreniach

1. Predmet osobitnej námietky

Odvolateľ touto námietkou nespochybňuje základné skutkové východisko napadnutého záväzného stanoviska, podľa ktorého sa navrhovaná zmena činnosti nenachádza v osobitne chránenom území, nezasahuje do územia sústavy NATURA 2000, nenachádza sa v prvku územného systému ekologickej stability a dotknuté územie podlieha 1. stupňu ochrany.

Toto východisko je pre účely tejto námietky akceptované. Chyba napadnutého záväzného stanoviska nespočíva v tom, že by príslušný orgán nesprávne určil stupeň ochrany alebo nesprávne tvrdil absenciu priameho zásahu do osobitne chráneného územia, územia NATURA 2000 alebo formálneho prvku ÚSES. Chyba spočíva v tom, že príslušný orgán z tohto správneho východiska nevyvodil úplné právne následky podľa § 2 a § 3 zákona o ochrane prírody a krajiny.

Ak sa územie nachádza v 1. stupni ochrany a nie je osobitne chráneným územím, neznamená to, že verejný záujem ochrany prírody a krajiny v ňom absentuje. Znamená to, že nejde o režim osobitnej územnej ochrany, ale o režim všeobecnej ochrany prírody a krajiny. Práve preto mal príslušný orgán preskúmateľne vysvetliť, ako v tejto veci uplatnil všeobecnú ochranu prírody a krajiny.

Predmetom tejto námietky teda nie je tvrdenie, že príslušný orgán mal aplikovať režim chráneného územia alebo NATURA 2000. Predmetom námietky je, že príslušný orgán neukázal, ako posúdil verejný záujem ochrany prírody a krajiny v jeho všeobecnom režime, najmä vo vzťahu k ekosystémom, ich zložkám a prvkom, krajinným prvkom, ekologickej

stabilite, ekostabilizačným opatreniam a vytváraníu a udržiavaníu územného systému ekologickej stability.

2. § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny ako zákonný slovník ochrany prírody, krajiny a ekostabilizačných opatrení

Verejný záujem podľa § 3 zákona o ochrane prírody a krajiny nemožno vykladať izolovane. Je potrebné ho čítať spolu s pojmovým aparátom § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny.

Podľa § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa ochranou prírody a krajiny rozumie starostlivosť o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočíchy a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy, krajinné prvky, ako aj starostlivosť o charakteristický vzhľad a využívanie krajiny. Tento zákonný slovník je širší ako osobitná ochrana chránených území. Ochrana prírody a krajiny sa preto nevyčerpáva otázkou, či projekt zasahuje alebo nezasahuje do národného parku, chráneného areálu, územia NATURA 2000, chráneného stromu alebo formálneho prvku ÚSES.

Zákon zároveň pracuje s územným systémom ekologickej stability ako s celopriestorovou štruktúrou vzájomne prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základom ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. To je podstatné: ÚSES nie je len mapová vrstva, ale právne uchopený systém ekologických vzťahov, prvkov a funkcií v krajine.

Tento pojmový aparát je pre prejednávanú vec významný. Ak zákon hovorí o ekosystémoch, ich zložkách a prvkoch, krajinných prvkoch, interakčných prvkoch a ekologickej stabilite, nejde iba o osobitne chránené územia. Ide aj o funkčné prvky územia, ktoré môžu mať ekologický, retenčný, mikroklimatický, vegetačný, krajínovotvorný alebo adaptačný význam.

Z tohto hľadiska sa viaceré opatrenia, ktoré sa v technickom alebo adaptačnom jazyku označujú ako modro-zelená infraštruktúra, prelínajú s pojmami zákona o ochrane prírody a krajiny. Vegetačné pásy, dreviny, trávnaté plochy, vsakovacie pásy, dažďové záhrady, zelené strechy, vodopriepustné povrchy, retenčné a vsakovacie prvky, cestná zeleň alebo iné ekologicky funkčné plochy môžu byť podľa svojej funkcie prvkami, ktoré prispievajú k vytváraníu alebo udržiavaníu ekologickej stability.

Preto ich nemožno chápať iba ako sadovnícky doplnok, estetickú úpravu alebo dobrovoľné adaptačné vylepšenie projektu. Ak majú schopnosť znižovať povrchový odtok, podporovať vsakovanie, zmierňovať prehrievanie, zachytávať prach, vytvárať biotopové mikropriestory, prepájať vegetačné prvky alebo zlepšovať ekologické podmienky v priemyselnom areáli, patria do rámca právne relevantných opatrení ochrany prírody a krajiny.

3. § 3 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny: vytváranie a udržiavanie ÚSES ako výslovný verejný záujem

Podľa § 3 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny je vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability verejným záujmom. Táto veta je pre túto námietku rozhodujúca.

Verejným záujmom teda nie je iba ochrana už existujúceho, formálne vymedzeného biocentra alebo biokoridoru pred priamym zásahom. Verejným záujmom je aj vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability. Tento rozdiel je v prejednávanej veci kľúčový.

Ak rozhodnutie uvádza, že zmena navrhovanej činnosti nezasahuje do formálneho prvku ÚSES, ide o relevantné, ale nie úplné zistenie. Príslušný orgán mal ďalej vysvetliť, či navrhovaná zmena činnosti neoslabuje vytváranie a udržiavanie ÚSES ako verejného záujmu, a to najmä z hľadiska vegetačných prvkov, ekologickej funkcie plôch, vodného režimu, spevnených plôch, retenčných a vsakovacích opatrení, cestnej zelene a ďalších prvkov modro-zelenej infraštruktúry.

Verejný záujem podľa § 3 ods. 3 má dve zložky: vytváranie ÚSES a udržiavanie ÚSES.

Udržiavanie ÚSES znamená, že existujúce prvky ekologickej stability, ekologické väzby, krajinno-ekologické funkcie a prvky podporujúce stabilitu územia nemajú byť oslabované. Vytváranie ÚSES znamená, že tam, kde je územie ekologicky oslabené alebo intenzívne urbanizované, verejný záujem nesmeruje iba k pasívnemu nezhoršeniu, ale aj k vytváraniu alebo posilňovaniu prvkov, ktoré ekologickú stabilitu podporujú.

Práve preto je § 3 ods. 3 významný aj v priemyselnom areáli. Priemyselný areál môže byť mimo formálneho ÚSES, mimo územia NATURA 2000 a mimo osobitne chráneného územia, ale aj tak môže byť miestom, kde sa má verejný záujem na vytváraní a udržiavaní ekologickej stability prejavovať cez zachovanie alebo doplnenie zelene, vegetačných pásov, vsakovacích a retenčných prvkov, cestnej zelene, dažďových záhrad, vodopriepustných povrchov alebo iných ekologicky funkčných opatrení.

Tento verejný záujem je osobitne dôležitý tam, kde zmena navrhovanej činnosti zvyšuje podiel zastavaných alebo spevnených plôch, posilňuje dopravné a manipulačné využitie územia, mení odtokové pomery a zvyšuje tlak na mikroklimu areálu. V takom prípade nejde iba o otázku, či sa zasiahne existujúci biokoridor. Ide aj o otázku, či projekt obsahuje opatrenia, ktoré prispievajú k vytváraniu a udržiavaniu ekologickej stability v dotknutom území.

4. Povinnosť navrhnuť opatrenia a zahrnúť ich už do dokumentácie

§ 3 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny zároveň ustanovuje, že podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnuť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.

§ 3 ods. 4 dopĺňa, že podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia.

§ 3 ods. 5 následne vyžaduje, aby podnikatelia a právnické osoby zahrnuli opatrenia podľa odsekov 3 a 4 už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.

Z týchto ustanovení vyplýva pre EIA screening konkrétny dôsledok. Ak sa má navrhovaná zmena činnosti realizovať v priemyselnom areáli a zahŕňa nové alebo zmenené stavebné, spevnené, dopravné alebo manipulačné plochy, príslušný orgán musí viesť preskúmateľne overiť, či projekt už v tejto fáze obsahuje opatrenia, ktoré predchádzajú alebo obmedzujú zásahy do ekosystémov a prispievajú k vytváraniu a udržiavaniu ekologickej stability.

Nestačí, že sa v rozhodnutí konštatuje absencia priameho zásahu do formálneho prvku ÚSES. Ak projekt svojou povahou mení ekologické, vodné, vegetačné alebo mikroklimatické funkcie územia, orgán mal vysvetliť, či opatrenia podľa § 3 ods. 3 až 5 boli v projekte identifikované, navrhnuté a zahrnuté do dokumentácie, alebo prečo ich nepovažuje za potrebné.

5. Paralela s vodnou časťou: ak úrad pomenoval ORL, musí pomenovať aj ekostabilizačné opatrenia

Práve tu vzniká paralela s vodnou časťou námietky. Ak príslušný orgán v oblasti ochrany vôd pracuje s konkrétnym technickým riešením, napríklad s odlučovačom ropných látok, musí byť rovnako schopný vysvetliť, aké konkrétne opatrenia použil alebo požadoval v oblasti verejného záujmu na vytváraní a udržiavaní ekologickej stability.

Pri vode sa orgán nemôže uspokojiť so slovom „ORL“. Musí vysvetliť, aké riziko má ORL odstrániť, prečo je toto riešenie primerané, akú účinnosť má mať a či nejde iba o budúcu projektovú požiadavku. Rovnako sa pri ekologickej stabilite nemôže uspokojiť so slovom „zeleň“ alebo s konštatovaním, že územie nie je prvkom ÚSES.

Rozdiel je pritom v tom, že pri opatreniach na podporu ekologickej stability poskytuje zákon o ochrane prírody a krajiny priamy právny základ. § 3 ods. 3 výslovne ustanovuje, že vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. § 2 zároveň poskytuje pojmový rámec ekosystémov, ich zložiek a prvkov, krajinných prvkov, interakčných prvkov a ekologickej stability.

Ak teda projekt vytvára nové spevnené plochy, manipulačné plochy, dopravné plochy, mení odtokové pomery a pracuje s budúcou zeleňou alebo sádovými úpravami, príslušný orgán mal preskúmateľne uviesť, ktoré opatrenia budú plniť funkciu vytvárania a udržiavania ekologickej stability.

Nestačí všeobecná veta, že územie nezasahuje do formálneho prvku ÚSES. Zákon chráni nielen existujúci mapový prvok ÚSES, ale aj proces jeho vytvárania a udržiavania. Ak sa v území majú realizovať nové stavebné, spevnené a dopravné plochy, negatívny screening musí vysvetliť, či projekt obsahuje také opatrenia, ktoré tento verejný záujem neoslabujú, ale naopak podporujú.

6. Vzťah k skutkovému základu POLYTEC

V prejednávanvej veci je relevantné najmä to, že zmena navrhovanej činnosti sa netýka len vnútornej administratívnej úpravy prevádzky. Ide o zmenu spojenú s výrobnou a skladovou halou, spevnenými plochami, dopravou, manipulačnými plochami, dažďovými vodami, odvodnením, prípadným vsakovaním, ORL, hydrogeologickým posudkom a ďalším projektovým riešením.

Tieto prvky sú významné aj pre § 2 a § 3 zákona o ochrane prírody a krajiny. Spevnené plochy, odvodnenie a dopravné využívanie môžu oslabiť ekologickú funkciu územia, znížiť priepustnosť povrchov, zhoršiť retenčnú schopnosť, zvýšiť prehrievanie a znížiť priestor pre vegetačné prvky. Naopak, vhodne navrhnutá zeleň, cestná zeleň, vegetačné pásy, vodopriepustné povrchy, dažďové záhrady, retenčné a vsakovacie prvky alebo zelené strechy môžu prispieť k vytváraniu a udržiavaniu ekologickej stability.

Príslušný orgán preto mal vysvetliť, či navrhovaná zmena činnosti iba nezasahuje do formálneho prvku ÚSES, alebo či zároveň rešpektuje a podporuje verejný záujem na vytváraní a udržiavaní ekologickej stability tak, ako to vyžaduje § 3 ods. 3 v spojení s § 2 a § 3 ods. 4 a 5 zákona o ochrane prírody a krajiny.

7. Modro-zelené a ekostabilizačné opatrenia ako zákonne relevantná otázka

V tejto veci nejde o to, že by príslušný orgán mal umelo vytvárať režim osobitne chráneného územia. Ide o to, že ak zákon v § 3 ods. 3 výslovne označuje vytváranie a udržiavanie ÚSES za verejný záujem a § 2 pracuje s ekosystémami, ich zložkami a prvkami, potom negatívny screening musí vysvetliť, ktoré konkrétne vegetačné, retenčné, vsakovacie, modro-zelené alebo ekostabilizačné opatrenia tento verejný záujem v danom priemyselnom areáli zabezpečujú.

Takéto opatrenia môžu mať rôznu podobu. Môže ísť najmä o zachovanie existujúcej zelene, doplnenie drevín, cestnú zeleň, vegetačné pásy, dažďové záhrady, zelené strechy, vodopriepustné povrchy, retenčné a vsakovacie prvky alebo inú kombináciu opatrení. Rozhodujúci nie je ich názov, ale funkcia: či prispievajú k vytváraniu alebo udržiavaniu ekologickej stability, znižujú povrchový odtok, podporujú vsakovanie, zmierňujú prehrievanie, zachytávajú prach, zlepšujú mikroklimu a posilňujú ekologické funkcie priemyselného areálu.

Ak takéto opatrenia neboli v rozhodnutí preskúmateľne identifikované, nie je zrejmé, či príslušný orgán verejný záujem podľa § 3 ods. 3 vôbec materiálne vyhodnotil. Nie je úlohou odvolateľa určiť, ktoré konkrétne opatrenie musí byť zvolené. Je však úlohou príslušného orgánu vysvetliť, či nejaké opatrenia na vytváranie a udržiavanie ekologickej stability boli navrhnuté, aké majú funkcie, či boli zahrnuté už do dokumentácie a prečo postačujú na záver, že významné vplyvy na prírodu a krajinu nevzniknú.

8. screening nenahrádza sadovnícke, povoľovacie ani výrubové konanie

Odvolateľ výslovne zdôrazňuje, že touto námietkou netvrdí, že zisťovacie konanie má nahradiť budúce sadovnícke riešenie, výrubové konanie, stavebné konanie alebo podrobný projekt vegetačných úprav.

Screening však musí plniť integračnú funkciu. Musí preskúmateľne ukázať, či už na úrovni dostupných podkladov možno vylúčiť významné vplyvy na verejný záujem ochrany prírody a krajiny, vrátane verejného záujmu na vytváraní a udržiavaní ÚSES.

Ak budú otázky zelene, ekologickej stability, retenčných opatrení, vsakovacích prvkov, cestnej zelene alebo modro-zelenej infraštruktúry ponechané iba do budúcich čiastkových konaní, vzniká rovnaký problém procesnej fragmentácie ako pri vodách. Jedno konanie bude riešiť stavebné riešenie, ďalšie výrub alebo zeleň, ďalšie vodné pomery, ďalšie dopravné alebo odvodňovacie riešenie. V žiadnom z nich už nemusí byť priestor na posúdenie kumulatívneho a synergického účinku celej zmeny navrhovanej činnosti na ekologickú stabilitu územia.

Zisťovacie konanie preto nemusí vyriešiť každý technický detail. Musí však vytvoriť koncepčný environmentálny rámec: čo je ekologicky relevantné, aké ekostabilizačné opatrenia sa predpokladajú, ako sú zahrnuté do dokumentácie, akú funkciu majú plniť a prečo postačujú na záver, že ďalšie posudzovanie nie je potrebné.

9. Deficit napadnutého záväzného stanoviska

Napadnuté záväzné stanovisko v tejto časti netrpí tým, že by nesprávne určilo absenciu osobitnej územnej ochrany. Trpí tým, že z tohto určenia neurobilo ďalší krok.

Tým ďalším krokom malo byť preskúmateľné posúdenie verejného záujmu výslovne uvedeného v § 3 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny: vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

Z rozhodnutia nie je zrejmé najmä:

- a) či príslušný orgán odlišil absenciu priameho zásahu do formálneho prvku ÚSES od verejného záujmu na vytváraní a udržiavaní ÚSES,
- b) či posúdil, či zmena činnosti môže oslabiť ekologickú stabilitu územia cez nárast spevnených plôch, zmenu odtokových pomerov, dopravné a manipulačné plochy alebo redukciu priestoru pre zeleň,
- c) či boli v projekte identifikované opatrenia podľa § 3 ods. 3 až 5 zákona o ochrane prírody a krajiny,
- d) či boli tieto opatrenia zahrnuté už do návrhu projektu alebo ponechané iba ako neurčitá budúca projektová úloha,
- e) či boli zvažované vegetačné, retenčné, vsakovacie alebo modro-zelené prvky ako opatrenia prispievajúce k vytváraniu a udržiavaniu ÚSES,
- f) či sa posúdila cestná zeleň a vegetačné úpravy vo väzbe na dopravné a manipulačné plochy,
- g) či sa vyhodnotilo, ako projekt pôsobí na ekologickú stabilitu v spojení s vodnou bilanciou, prehrievaním, prašnosťou a retenčnými funkciami územia,
- h) a či záver o nevýznamnosti vplyvov na prírodu a krajinu stojí na posúdení verejného záujmu podľa § 3 ods. 3, alebo iba na absencii priameho zásahu do osobitne chránených prvkov.

Ak orgán iba konštatuje, že zmena nezasahuje do formálneho prvku ÚSES, neodpovedá tým na otázku, či projekt rešpektuje a podporuje vytváranie a udržiavanie ekologickej stability. Najmä neodpovedá na otázku, či opatrenia navrhnuté v projekte alebo uložené vo výroku sú opatreniami podľa § 3 ods. 3 až 5 zákona o ochrane prírody a krajiny, alebo len budúcimi sadovníckymi, vodnými či projektovými úlohami bez preskúmateľného vzťahu k verejnému záujmu ÚSES.

Verejný záujem podľa § 3 ods. 3 nemožno redukovať na mapovú otázku, či stavba pretína biokoridor. Je to aj otázka, či projekt v území vytvára alebo udržiava podmienky ekologickej stability.

10. Právny následok

V novom konaní musí príslušný orgán zachovať správne východisko, ak zodpovedá skutkovému stavu: teda že územie je v 1. stupni ochrany a nezasahuje priamo do osobitne chráneného územia, NATURA 2000 alebo formálneho prvku ÚSES.

Zároveň však musí preskúmateľne vyhodnotiť verejný záujem výslovne uvedený v § 3 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny, teda vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability.

Musí preto najmä:

- vysvetliť, či zmena navrhovanej činnosti môže oslabiť alebo narušiť ekologickú stabilitu územia, hoci nezasahuje priamo do formálneho prvku ÚSES,
- uviesť, či projekt obsahuje opatrenia prispievajúce k vytváraniu a udržiavaniu ÚSES,
- posúdiť, či tieto opatrenia boli zahrnuté už do návrhu projektu a dokumentácie v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane prírody a krajiny,
- vyhodnotiť vzťah ekologickej stability k spevneným plochám, dažďovým vodám, retenčným a vsakovacím prvkom, dopravným a manipulačným plochám, cestnej zeleni a modro-zelenej infraštruktúre,
- identifikovať konkrétne vegetačné, retenčné, vsakovacie, modro-zelené alebo iné ekostabilizačné opatrenia, ak majú slúžiť na záver o nevýznamnosti vplyvov,
- a vysvetliť, prečo záver o nevýznamnosti vplyvov obstoja nielen z hľadiska absencie priameho zásahu do ÚSES, ale aj z hľadiska verejného záujmu na jeho vytváraní a udržiavaní.

Ak tieto otázky nemožno v screeningu preskúmateľne zodpovedať, nemožno ich ponechať iba ako neurčitú budúcu projektovú alebo sadovnícku otázku. Majú byť buď zákonne doplnené v zisťovanom konaní, alebo zahrnuté do ďalšieho posudzovania ako otázka verejného záujmu na vytváraní a udržiavaní územného systému ekologickej stability..

XI. Osobitná námietka: neoverenie vnútornej ekológie stavby ako predpokladu negatívneho screeningu

1. Predmet osobitnej námietky

Odvolať touto námietkou netvrdí, že zisťovacie konanie má nahradiť stavebný zámer, projekt stavby, činnosť projektanta alebo následné povoľovanie podľa stavebného zákona. Namieta však, že ak má byť v zisťovanom konaní prijatý negatívny screening, musí byť už v

tomto štádiu preskúmateľne preukázané, že stavebná časť navrhovanej zmeny činnosti má vnútornú ekológiu stavby.

Vnútorná ekológia stavby nie je dodatočná estetická, sadovnícka alebo aktivistická požiadavka. Je to súhrn stavebno-environmentálnych vlastností návrhu, ktoré umožňujú dospieť k záveru, že samotné stavebné riešenie nevyvoláva významné negatívne vplyvy na životné prostredie.

Ak navrhovateľ tvrdí, že zmena činnosti nemá byť ďalej posudzovaná, musí byť z dokumentácie a z odôvodnenia záväzného stanoviska zrejmé, na základe čoho možno dospieť k záveru, že stavebná časť zámeru je environmentálne zvládnutá. Nestačí odkázať na to, že jednotlivé otázky sa vyriešia v budúcich povoleniach konaniach alebo v ďalšom stupni projektovej dokumentácie.

Vnútorná ekológia stavby je preto predpokladom negatívneho screeningu stavebnej časti zámeru. Ak projektant túto vnútornú ekológiu stavby opíše a preukáže, môže byť stavebná časť zámeru hodnotená ako environmentálne zvládnutá a sama osebe nevyvolávajúca významné negatívne vplyvy. Ak ju neopíše alebo nepreukáže, negatívny screening nemá dostatočný dôkazný základ.

2. Právny základ: § 35 ods. 6 stavebného zákona a § 6 zákona č. 138/1992 Zb.

Táto námietka vychádza zo spojenia § 35 ods. 6 stavebného zákona č. 25/2025 Z. z. a § 6 zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch.

§ 35 ods. 6 stavebného zákona určuje environmentálny obsah návrhu stavby. Pre túto vec sú významné najmä požiadavky týkajúce sa rozsahu potrebných prieskumov, vrátane hydrogeologického prieskumu, ak to charakter stavby vyžaduje; súladu stavby s okolím a charakterom miesta; ochrany životného prostredia; opatrení na zmiernenie negatívnych vplyvov zmeny klímy a adaptáciu na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy; ochrany prírody, prírodných biotopov, mokradí, drevín, osobitne chránených častí prírody a krajiny, miest hniezdenia, rozmnožovania a odpočinku vtákov a netopierov; a minimalizácie tvorby odpadov.

§ 6 zákona č. 138/1992 Zb. zároveň určuje profesijný status osoby, ktorá tieto požiadavky projektovo spracúva. Autorizovaný architekt alebo autorizovaný stavebný inžinier je viazaný ústavou, zákonmi a všeobecne záväznými právnymi predpismi a iba v ich medziach pokynmi objednávateľa. Zároveň je povinný dbať, aby ním vytvorené diela nepoškodzovali ľudské zdravie, prírodu a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonmi, a má využívať možnosti technického riešenia a najnovšie odborné poznatky.

Z toho vyplýva, že vnútorná ekológia stavby má dvojité právne základy. § 35 ods. 6 určuje, aké environmentálne otázky majú byť súčasťou návrhu stavby. § 6 zákona č. 138/1992 Zb. určuje, že ich odborným nositeľom je autorizovaný projektant, ktorý nie je iba technickým vykonávateľom investičnej objednávky, ale regulovanou odbornou osobou viazanou zákonom a profesijnou zodpovednosťou.

3. Vnútna ekológia stavby ako dôkazná podmienka negatívneho screeningu

Vnútna ekológia stavby je dôkazná podmienka negatívneho screeningu v tej časti, v ktorej sa významnosť vplyvov posudzuje vo vzťahu k stavebnému riešeniu.

Ak sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena opiera o nové stavebné objekty, spevnené plochy, dopravné plochy, manipulačné plochy, dažďové vody, odvodnenie, vsakovanie, zeleň, nakladanie s odpadmi, prieskumy alebo klimaticko-adaptačné opatrenia, potom negatívny screening nemôže vychádzať iba z predpokladu, že tieto otázky sa neskôr projektovo vyriešia.

Naopak, navrhovateľ a projektant musia už v dokumentácii pre zisťovacie konanie opísať stavebno-environmentálnu koncepciu, ktorá vysvetľuje, prečo stavebná časť zámeru nebude sama osebe zdrojom významných negatívnych vplyvov.

To neznamená, že v zisťovacom konaní musia byť vyriešené všetky realizačné detaily stavby. Znamená to, že musí byť opísaná a preukázaná základná vnútorná logika ekologického stavebného riešenia: ako stavba pracuje s vodou, povrchovým odtokom, retenčnými a vsakovacími opatreniami, zeleňou, ekologickou stabilitou, klimatickou adaptáciou, prieskumami, odpadmi, prevádzkovými rizikami a súladom s miestom.

Ak táto vnútorná logika chýba, nemožno tvrdiť, že stavebná časť zámeru nevyvoláva významné vplyvy. Možno iba tvrdiť, že v budúcnosti sa možno navrhne také riešenie, ktoré ich nevyvolá. To však nie je dôvod negatívneho screeningu, ale odklad dôvodu do budúcnosti.

4. Obsah vnútornej ekológie stavby v prejednávanej veci

V prejednávanej veci mala byť vnútorná ekológia stavby opísaná najmä vo vzťahu k týmto otázkam:

- ako stavba nakladá s dažďovou vodou zo strechy, spevnených, dopravných a manipulačných plôch,
- ako chráni povrchové a podzemné vody, vodnú bilanciú, povodie a vodné útvary,
- ako pracuje s hydrogeologickým overením vsakovania alebo iného nakladania s vodami,
- ako predchádza znečisteniu vôd z manipulačných plôch a či je ORL funkčne postačujúcim riešením alebo iba jedným z možných prvkov,
- ako znižuje povrchový odtok a prehrievanie spevnených plôch,
- ako zabezpečuje klimatickú adaptáciu, najmä cez retenciu, vsakovanie, vodopriepustné povrchy, zelené strechy, dažďové záhrady alebo vegetačné opatrenia,
- ako napĺňa verejný záujem na vytváraní a udržiavaní ekologickej stability,
- ako pracuje so zeleňou, drevinami, vegetačnými pásmi, cestnou zeleňou alebo inými ekostabilizačnými opatreniami,
- ako minimalizuje odpady a prevádzkové environmentálne dopady,
- ako je stavba v súlade s okolím a charakterom miesta.

Tieto otázky netvoria desať izolovaných pripomienok. Tvoria jeden test: či má stavba vnútornú ekológiu, teda či jej stavebné riešenie nie je environmentálne slepé.

5. Prečo nestačí odkaz na budúcu projektovú dokumentáciu

Odkaz na budúcu projektovú dokumentáciu nestačí, ak z neho nie je zrejmé, čo presne má byť projektovo dopracované a prečo to už teraz nebráni negatívnemu screeningu.

Budúca projektová dokumentácia môže dopracovať technické detaily. Nemôže však spätne vytvoriť dôvod, ktorý mal byť základom negatívneho screeningu. Ak vnútorná ekológia stavby nie je opísaná a preukázaná už v zisťovacom konaní, potom nie je zrejmé, či významné vplyvy boli skutočne vylúčené, alebo sa len predpokladá, že budú neskôr projektovo odstránené.

Rozdiel je zásadný.

Ak projektant opíše a preukáže vnútornú ekológiu stavby, potom ďalšia projektová dokumentácia môže túto koncepciu technicky rozpracovať. V takom prípade môže byť negatívny screening preskúmateľný.

Ak však vnútorná ekológia stavby nie je opísaná a má vzniknúť až neskôr, potom negatívny screening nehodnotí existujúcu environmentálnu koncepciu stavby, ale len budúci prísľub jej vytvorenia. Taký postup nepostačuje na vylúčenie významných vplyvov.

6. § 35 ods. 6 stavebného zákona ako paradigmatický prechod na ekologické stavebníctvo na Slovensku

„Nový“ stavebný zákon a „nový“ zákon o EIA nie sú legislatívne oddelené svety. Legislatívna činnosť mala rovnaký základ: rekonštrukcia stavebného práva na Slovensku na moderné Európske právne odvetvie.

Spojenie § 35 ods. 6 stavebného zákona a § 6 zákona č. 138/1992 Zb. potvrdzuje, že vnútorná ekológia stavby nie je voľná dobrovoľná kvalita projektu.

§ 35 ods. 6 stavebného zákona internalizuje environmentálne požiadavky do obsahu návrhu stavby. § 6 zákona č. 138/1992 Zb. internalizuje ich nositeľa do profesijnej zodpovednosti autorizovaného projektanta.

Projektant teda nie je environmentálne neutrálny technický kreslič investičného zámeru. Je odbornou osobou, ktorá má podľa zákona projektovo pracovať s verejnoprávnymi limitmi, s ochranou zdravia, prírody a životného prostredia, s technickými možnosťami a s najnovšími odbornými poznatkami.

Pre EIA screening to znamená, že ak sa negatívny záver opiera o budúce projektové riešenie, musí byť jasné, čo sa opiera o už opísanú vnútornú ekológiu stavby a čo je iba technickým rozpracovaním. Bez tohto rozlíšenia sa projektantská zodpovednosť mení na prázdny odkaz do budúcnosti.

Tento záver zodpovedá aj účelu rekonštrukcie zisťovacieho konania po novele zákona o EIA. Účelom novej úpravy screeningu nie je vytvoriť menej odborné, menej preskúmateľné alebo formálnejšie zisťovacie konanie. Naopak, účelom je priblížiť zisťovacie konanie čl. 4

smernice EIA, posilniť odbornú stránku posudzovania a zvýšiť kvalitu investičnej prípravy už v prípravnej fáze, vrátane jej environmentálnej zodpovednosti.

Z toho vyplýva, že dôkazné bremeno negatívneho screeningu neleží iba abstraktne na navrhovateľovi a odborne spôsobilej osobe. Pri stavebnej časti zámeru sa toto dôkazné bremeno nevyhnutne premieta aj do projektantskej zodpovednosti. Ak má byť tvrdené, že stavebná časť zámeru sama osebe nevyvoláva významné negatívne vplyvy, musí byť z dokumentácie zrejmé, že projektant opísal a preukázal vnútornú ekológiu stavby.

Inak nejde o negatívny screening založený na odborne pripravenej investičnej koncepcii, ale o odklad rozhodujúcich environmentálnych otázok do budúcej projektovej dokumentácie. Taký postup odporuje účelu novej úpravy zisťovacieho konania, pretože nezvyšuje odbornú úroveň investičnej prípravy, ale presúva jej rozhodujúcu environmentálnu časť do následného povoľovania.

Ak teda nové zisťovacie konanie má plniť svoju funkciu podľa smernice EIA a zákona o EIA, musí v stavebnej časti zámeru pracovať s projektantom ako jedným z nositeľov odbornej environmentálnej zodpovednosti. Navrhovateľ nemôže predložiť environmentálne neurčitý stavebný koncept a očakávať, že negatívny screening bude založený na predpoklade, že projektant environmentálnu logiku stavby doplní až neskôr. Projektant musí vnútornú ekológiu stavby opísať a preukázať už v rozsahu potrebnom pre záver, že stavebná časť zámeru nevyvoláva významné vplyvy.

7. Deficit napadnutého záväzného stanoviska

Napadnuté záväzné stanovisko neobsahuje preskúmateľnú úvahu o tom, či stavebná časť navrhovanej zmeny činnosti má vnútornú ekológiu stavby ako predpoklad negatívneho screeningu.

Z rozhodnutia nie je zrejmé najmä:

- či projektant opísal stavebno-environmentálnu koncepciu stavby,
- či príslušný orgán túto koncepciu preskúmal ako predpoklad negatívneho screeningu,
- či jednotlivé opatrenia v oblasti vôd, zelene, klímy, prírody, prieskumov a odpadov tvoria jeden vnútorný environmentálny rámec stavby,
- alebo či ide iba o súbor budúcich sektorových požiadaviek, ktoré majú byť dopracované až neskôr.

Z rozhodnutia tak nie je zrejmé, či stavebná časť zámeru bola vyhodnotená ako environmentálne zvládnutá, alebo či sa iba predpokladá, že sa environmentálne zvládne v budúcnosti.

Takýto rozdiel je pre negatívny screening rozhodujúci. Len prvý prípad môže viesť k preskúmateľnému záveru, že stavebná časť zámeru sama osebe nevyvoláva významné negatívne vplyvy. Druhý prípad je iba procesným odkladom dôvodu.

Odvolateľ zdôrazňuje, že touto námietkou nežiada, aby zisťovacie konanie nahradilo projektovanie stavby. Nežiada, aby príslušný orgán určoval realizačné detaily dažďovej kanalizácie, ORL, zelene, hydrogeologického prieskumu, sadových úprav alebo odpadového hospodárstva.

Žiada však, aby negatívny screening nebol založený na nepreukázanom predpoklade, že stavba sa v budúcnosti stane environmentálne zvládnutou. Ak má byť stavebná časť zámeru dôvodom pre záver, že významné vplyvy nevzniknú, musí byť jej vnútorná ekológia opísaná a preukázaná už v zisťovacom konaní.

Následné povoľovanie potom môže túto vnútornú ekológiu technicky rozpracovať. Nemôže ju však po prvý raz vytvoriť až po negatívnom screeningu, pretože by tým došlo k procesnej fragmentácii a strate kontroly nad významnosťou vplyvov.

Screening ako podkladové rozhodnutie o predbežnej otázke má vo vzťahu k povoľovaniu zodpovedať práve tú otázku, či je stavebný projekt ako taký environmentálne zvládnutým, či má vnútornú ekologickú kvalitu a ktoré účinné opatrenia vo vzťahu k okoliu ako ekostabilizačné má obsahovať.

8. Právny následok

V novom konaní musí príslušný orgán preskúmateľne overiť, či stavebná časť navrhovanej zmeny činnosti má vnútornú ekológiu stavby ako predpoklad negatívneho screeningu.

Musí najmä:

- uviesť, či projektant opísal stavebno-environmentálnu koncepciu stavby,
- vysvetliť, ktoré prvky tejto koncepcie umožňujú vylúčiť významné negatívne vplyvy stavebnej časti zámeru,
- rozlíšiť medzi koncepcne uzavretými environmentálnymi otázkami a technickými detailmi ponechanými na ďalšiu projektovú dokumentáciu,
- vysvetliť, ako vnútorná ekológia stavby pracuje s vodou, klímou, zeleňou, ekologickou stabilitou, prieskumami, odpadmi a súladom stavby s miestom,
- uviesť, či následná projektová dokumentácia bude iba technicky rozpracúvať už preukázanú vnútornú ekológiu stavby, alebo ju má ešte len vytvoriť,
- a ak vnútorná ekológia stavby nie je v zisťovacom konaní opísaná a preukázaná, nevychádzať zo záveru, že stavebná časť zámeru sama osebe nevyvoláva významné negatívne vplyvy.

Ak príslušný orgán nevie na základe dokumentácie a odôvodnenia záväzného stanoviska preskúmateľne overiť vnútornú ekológiu stavby, nemôže túto otázku nahradiť odkazom na budúcu projektovú dokumentáciu. V takom prípade musí byť otázka stavebno-environmentálnej koncepcie buď zákonne doplnená v zisťovacom konaní, alebo zahrnutá do ďalšieho posudzovania vplyvov na životné prostredie.

XII. Osobitná námietka: integračný účinok §29a zákona o EIA

1. Predmet osobitnej námietky

Odvolať touto námietkou namieta, že napadnuté záväzné stanovisko nepoužilo § 29a zákona o EIA ako integračný test negatívneho screeningu.

§ 29a zákona o EIA nemožno chápať iba ako zoznam samostatných hľadísk, ktoré možno formálne odškrtnúť. Jeho význam je integračný. Úlohou § 29a je zabrániť tomu, aby sa environmentálne otázky posudzovali fragmentovane: voda osobitne, doprava osobitne, zeleň osobitne, klíma osobitne, havárie osobitne, stavebné riešenie osobitne, podmienky osobitne a budúce povoľovanie osobitne.

Naopak, § 29a vyžaduje, aby sa tieto otázky posudzovali v ich vzájomnom prepojení, v čase, v priestore, v kumulatívnom pôsobení a v synergických účinkoch.

To je osobitne dôležité pri negatívnom screeningu. Ak príslušný orgán dospeje k záveru, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena sa nebude ďalej posudzovať, musí byť z odôvodnenia zrejmé, že významné vplyvy neboli iba rozdelené do viacerých čiastkových sektorových otázok, ale boli integrovaným spôsobom vylúčené.

2. Integračná funkcia § 29a

Integračná funkcia § 29a spočíva v tom, že núti príslušný orgán vidieť navrhovanú činnosť ako environmentálny celok.

Zmena navrhovanej činnosti nie je len súčet jednotlivých technických častí. Výrobnoskladová hala, strecha, spevnené plochy, manipulačné plochy, doprava, dažďové vody, odvodnenie, vsakovanie, ORL, hydrogeológia, zeleň, ekologická stabilita, klimatická adaptácia, odpady, stavebná organizácia a vnútorná ekológia stavby netvoria izolované administratívne priečky. Tvoria jeden environmentálny mechanizmus.

§ 29a má zabezpečiť, aby príslušný orgán tento mechanizmus vyhodnotil ako celok. Nie iba tak, že ku každej časti priradí budúcu podmienku alebo budúce povoľovanie, ale tak, že vysvetlí ich spoločné pôsobenie.

To znamená, že sa má posúdiť, ako sa navzájom ovplyvňujú najmä:

- nárast strešných, spevnených, dopravných a manipulačných plôch,
- zmena povrchového odtoku a vodnej bilancie,
- riziko znečistenia vôd z manipulačných plôch a dopravy,
- potreba retencie, vsakovania, predčistenia alebo iného vodného riešenia,
- klimatická adaptácia pri privalových zrážkach, prehrievaní a suchu,
- zeleň, vegetačné pásy, cestná zeleň a ekostabilizačné opatrenia,
- vnútorná ekológia stavby,
- stavebná fáza, prevádzková fáza a mimoriadne alebo havarijné situácie.

Ak tieto otázky nie sú posúdené spoločne, negatívny screening nemá integrovaný dôkazný základ.

3. § 29a ako protifragmentačné ustanovenie

§ 29a je potrebné chápať aj ako protifragmentačné ustanovenie.

V povoľovacej praxi často vzniká riziko, že jednotlivé environmentálne otázky sa rozložia do ďalších konaní: vodoprávne konanie vyrieši vodu, cestnosprávne alebo dopravné riešenie

dopravu, stavebné konanie technické parametre, orgán ochrany prírody zeleň alebo výrub, projektant dopracuje dokumentáciu a dotknuté orgány si uplatnia svoje podmienky.

Takýto sektorový rozklad môže byť v následnom povoľovaní prakticky potrebný. Nemôže však nahradiť EIA screening.

Úlohou screeningu je rozhodnúť, či činnosť ako celok môže mať významné vplyvy. Preto § 29a vyžaduje, aby sa ešte pred negatívnym screeningom vyhodnotili kumulatívne a synergické väzby medzi jednotlivými otázkami. Ak sa tieto väzby presunú až do ďalších konaní, hrozí, že už nebude existovať procesný priestor, v ktorom sa celý environmentálny súčet a spoločný účinok znovu posúdi.

§ 29a preto neumožňuje, aby negatívny screening fungoval ako rozdeľovač problému. Má fungovať ako integrátor problému.

4. § 29a ako anti-salami slicing ustanovenie: priestorové aj časové delenie zámeru

Integračná funkcia § 29a má aj význam anti-salami slicing opatrenia. Nechráni len pred vecnou fragmentáciou environmentálnych otázok medzi vodu, dopravu, zeleň, klímu, odpady, havárie a stavebné riešenie. Chráni aj pred rozdelením samotného rozvoja územia na viacero menších, postupných alebo formálne samostatných krokov, ktoré jednotlivo nedosiahnu prah ďalšieho posudzovania, ale v súhrne môžu predstavovať významný environmentálny vplyv.

Salami slicing môže mať priestorovú podobu. Ide o situáciu, keď sa jeden funkčný development rozdelí na viacero stavebných objektov, hál, prístavieb, spevnených plôch, dopravných napojení, skladov, administratívnych objektov alebo technických zariadení a každý z nich sa predkladá ako samostatná navrhovaná činnosť alebo zmena navrhovanej činnosti.

Môže mať však aj časovú podobu. Ide o situáciu, keď sa najprv predloží menšia hala v režime negatívneho screeningu, následne ďalšia prístavba, potom administratívna budova, potom rozšírenie spevnených alebo manipulačných plôch, potom zmena dopravného režimu alebo technologické doplnenie. Každý krok sa javí ako čiastkový a samostatne zvládnuteľný. V časovom súhrne však môže ísť o jeden postupne budovaný funkčný celok, ktorý by pri posúdení ako celok mohol vyžadovať ďalšie posudzovanie vplyvov.

§ 29a je práve ustanovením, ktoré má takémuto rozkladu zabrániť. Ak prikazuje hodnotiť kumulatívne a súbežne pôsobiace javy, v rôznych časových horizontoch a s prihliadnutím na ich nezvratnosť, potom príslušný orgán nemôže zostať len pri formálnom obraze aktuálne predloženej zmeny. Musí sa pýtať, či ide o samostatnú zmenu, alebo o ďalší krok v postupnom rozvoji jedného areálu, prevádzky alebo funkčného developmentu.

V prejednávanvej veci to znamená, že príslušný orgán mal vysvetliť, či navrhovaná zmena činnosti je izolovanou zmenou, alebo či nadväzuje na predchádzajúce povoľovacie, EIA alebo stavebné kroky v tom istom areáli, na tej istej prevádzke alebo v tom istom funkčnom území. Mal vyhodnotiť, či nejde o etapovito budovaný celok, pri ktorom sa environmentálne vplyvy postupne skladajú: zastavaná plocha, spevnené plochy, doprava, manipulačné plochy,

dažďové vody, odvodnenie, zmena vodnej bilancie, strata zelene, odpady, hluk, emisie a klimatická záťaž.

Ak by sa tieto kroky posudzovali samostatne, každý z nich môže byť označený za nevýznamný. Ak sa však posúdia v súhrne, môže vzniknúť iný obraz: celkové zastavenie územia, celkový nárast dopravy, celkový odtok dažďových vôd, celková redukcia priepustnosti a zelene, celkové prevádzkové zaťaženie a celková strata klimatickej a ekologickej odolnosti územia.

Práve preto negatívny screening nemôže byť postavený iba na izolovanom opise aktuálne predloženej zmeny. Musí obsahovať úvahu o tom, či navrhovaná zmena spolu s predchádzajúcimi a rozumne predvídateľnými budúcimi zmenami nevytvára jeden development consent v materiálnom zmysle. Ak áno, musí byť posúdený jeho kumulatívny a synergický účinok.

Toto neznamená, že každý budúci neurčitý zámer sa má automaticky zahrnúť do aktuálneho screeningu. Znamená to však, že príslušný orgán nesmie ignorovať objektívne súvislosti, ktoré sú známe alebo zistiteľné z dokumentácie, z predchádzajúcich povolovacích procesov, z funkčného usporiadania areálu, z územnej a prevádzkovej nadväznosti alebo z deklarovaného investičného zámeru.

Ak orgán takúto úvahu nevykoná, vzniká riziko, že EIA screening sa stane nástrojom postupného rozkladania jedného environmentálne relevantného celku na sériu menších administratívnych krokov. To je presne situácia, ktorej má § 29a ako integračné a anti-salami slicing ustanovenie zabrániť.

5. Kumulatívne a synergické vplyvy

Kumulatívny vplyv znamená, že viaceré jednotlivé vplyvy sa sčítavajú alebo zosilňujú. Synergický vplyv znamená, že ich spoločný účinok je kvalitatívne iný alebo väčší než ich jednoduchý súčet.

V tejto veci môže byť kumulatívne a synergicky relevantné napríklad to, že:

- strecha a spevnené plochy zvyšujú objem povrchového odtoku,
- dopravné a manipulačné plochy zvyšujú riziko znečistenia vôd,
- ORL rieši iba určitú časť rizika a nie celú vodnú bilanciu,
- vsakovanie závisí od hydrogeologických podmienok,
- zníženie priepustnosti povrchov zhoršuje adaptačnú schopnosť územia,
- nedostatok zelene zvyšuje prehrievanie a znižuje ekostabilizačnú funkciu,
- doprava zvyšuje prašnosť, hluk, emisné a manipulačné zaťaženie,
- budúce sektorové podmienky môžu riešiť jednotlivé časti, ale nie ich spoločný účinok.

Izolovane môže každá z týchto otázok pôsobiť ako riešiteľná. Spoločne však môžu vytvárať významný environmentálny problém. Práve preto § 29a vyžaduje integrované posúdenie.

Negatívny screening je preskúmateľný len vtedy, ak vysvetlí, prečo ani spoločné pôsobenie týchto otázok nedosahuje prah významnosti vplyvov.

6. Vzťah § 29a k výrokovým podmienkam

Výrokové podmienky môžu byť legitímnym nástrojom negatívneho screeningu. Nesmú však nahradiť integrované posúdenie podľa § 29a.

Ak rozhodnutie uloží podmienky k vode, dopravným plochám, ORL, hydrogeológii, zeleni, výsadbe, klimatickým opatreniam alebo budúcej projektovej dokumentácii, musí vysvetliť, ako tieto podmienky spolu fungujú. Nie iba jednotlivo, ale ako integrovaný mechanizmus prevencie alebo minimalizácie vplyvov.

Podmienka týkajúca sa ORL môže mať význam pre znečistenie vôd z manipulačných plôch. Nemusí však riešiť vodnú bilanciú, povrchový odtok, klimatickú adaptáciu ani ekologickú stabilitu. Podmienka týkajúca sa zelene môže mať význam pre krajinné začlenenie a mikroklimu, ale nemusí riešiť hydrogeologickú vhodnosť vsakovania. Podmienka týkajúca sa hydrogeologického posudku môže overiť vsakovanie, ale sama osebe nevysvetľuje, či už v screeningu možno vylúčiť významný vodný vplyv.

Preto musí byť z rozhodnutia zrejmé, ako sa jednotlivé podmienky vzájomne dopĺňajú a či spolu vytvárajú dostatočný rámec na vylúčenie významných vplyvov.

Bez tejto väzby sú podmienky iba zoznam budúcich úloh. § 29a však vyžaduje integrovaný záver, nie zoznam odložených povinností.

7. Časová integrácia a kontrolovateľnosť podmienok: kto, kedy a ako overí ich splnenie

Integračná funkcia § 29a má aj časový a kontrolný rozmer. Nestačí, aby negatívny screening uviedol podmienky, ktoré majú byť splnené v budúcnosti. Musí byť zároveň zrejmé, kto ich splnenie skontroluje, v ktorom konaní, v akom procesnom režime, s akou účasťou dotknutej verejnosti a pred vznikom akého environmentálne relevantného následku.

Podmienka, ktorá je formulovaná až do budúcej fázy, môže byť legitímna iba vtedy, ak je jasné, že jej splnenie bude procesne kontrolovateľné pred tým, než sa environmentálne riziko zrealizuje. Ak sa napríklad podmienka týka vody, odvodnenia, vsakovania, ORL, hydrogeologického posudku, zelene, ekostabilizačných opatrení alebo klimatickej adaptácie, musí byť zrejmé, či bude kontrolovaná v stavebnom konaní, vodoprávnom konaní, cestnosprávnom konaní, konaní orgánu ochrany prírody, pri zmene projektu alebo až pri kolaudácii.

Ak rozhodnutie iba uvedie, že určitá požiadavka má byť splnená v ďalšom stupni projektovej dokumentácie alebo pred kolaudáciou, nemusí byť jasné, či ide o skutočné opatrenie umožňujúce negatívny screening, alebo iba o odklad environmentálnej otázky do fázy, v ktorej už nebude existovať plnohodnotný procesný priestor na posúdenie významnosti vplyvov.

Osobitne problematické sú podmienky viazané až na kolaudáciu. Pri kolaudačnom konaní existuje judikatúrne napätie, či a za akých okolností ide o povoľovacie konanie v zmysle zákona o EIA. Ak je podmienka negatívneho screeningu odložená až do kolaudácie, vzniká riziko, že rozhodujúca environmentálna kontrola sa presunie do procesného štádia, v ktorom

už môže byť sporné, či sa uplatňuje režim EIA, či má dotknutá verejnosť procesné postavenie a či možno ešte účinne posúdiť alebo zmeniť environmentálne rozhodujúce riešenie.

Práve preto § 29a vyžaduje, aby sa podmienky nehodnotili iba podľa ich textu, ale podľa ich funkcie v čase. Musí byť jasné, či ide o podmienku, ktorá predchádza vplyvu, minimalizuje vplyv, kompenzuje vplyv, alebo iba dodatočne kontroluje stav po realizácii. Podmienka uložená až ku kolaudácii spravidla nemôže nahradiť chýbajúce posúdenie významnosti vplyvu v screeningu, ak jej splnenie malo byť predpokladom environmentálnej prijateľnosti samotnej stavby.

Ak je napríklad hydrogeologické overenie, odvodnenie, kapacita rigola, funkčnosť ORL, rozsah ekostabilizačných opatrení, zelené strechy, dažďové záhrady, vodopriepustné povrchy alebo iné stavebno-environmentálne opatrenie rozhodujúce pre záver, že významné vplyvy nevzniknú, potom nejde o otázku vhodnú na prvú skutočnú kontrolu až pri kolaudácii. Musí byť jasné, že bude overená pred povolením alebo pred realizáciou tej časti stavby, ktorá environmentálny vplyv spôsobuje.

Bez určenia kontrolného mechanizmu sa z podmienky stáva neurčitý prísľub. Takýto prísľub nemôže byť dôvodom negatívneho screeningu. § 29a vyžaduje integrované posúdenie, a to zahŕňa aj odpoveď na otázku: kto, kedy a ako zabezpečí, že podmienka, na ktorej stojí vylúčenie významných vplyvov, bude skutočne splnená a procesne skontrolovaná.

8. Vzťah § 29a k vnútornej ekológii stavby

§ 29a sa priamo prepája aj s požiadavkou vnútornej ekológie stavby.

Ak má byť stavebná časť zámeru hodnotená tak, že sama osebe nevyvoláva významné negatívne vplyvy, musí byť zrejmé, že jej vodné, klimatické, prírodno-krajinné, dopravné, prevádzkové a odpadové riešenia tvoria jeden environmentálne zvládnutý celok.

Vnútna ekológia stavby je teda stavebným prejavom integračnej funkcie § 29a. Projektant môže opísať jednotlivé opatrenia: odvodnenie, ORL, vsakovanie, zelené prvky, retenciu, dopravné riešenie, odpady alebo prieskumy. § 29a však vyžaduje, aby sa z týchto opatrení stal hodnotiteľný celok.

Ak projektant vnútornú ekológiu stavby neopíše, príslušný orgán nemá z čoho integrované posúdenie podľa § 29a vykonať. Ak ju projektant opíše, príslušný orgán musí vysvetliť, prečo táto vnútorná ekológia stavby postačuje aj z hľadiska kumulatívnych a synergických vplyvov.

9. Časová integrácia: príprava, realizácia, prevádzka a havárie

Integračná funkcia § 29a má aj časový rozmer. Vplyvy nemožno hodnotiť len podľa budúcej ustálenej prevádzky.

Treba integrovať minimálne fázu prípravy, realizácie a prevádzky, a tam, kde je to relevantné, aj mimoriadne alebo havarijné situácie. Pri stavebnej zmene činnosti môže byť environmentálne významná už stavebná fáza: zemné práce, dočasné odvodnenie, pohyb stavebnej techniky, prach, odpady, ochrana vôd a drevín počas výstavby, organizácia staveniska a dočasné zásahy do územia.

Prevádzková fáza potom prináša iné, ale nadväzujúce vplyvy: dopravu, manipuláciu, dažďové vody, riziko znečistenia, hluk, prašnosť, údržbu ORL, fungovanie zelene, retencie, vsakovania a odpadového režimu.

Havarijné alebo mimoriadne situácie môžu tieto vplyvy kvalitatívne meniť, najmä pri intenzívnych zrážkach, úniku znečisťujúcich látok alebo zlyhaní technických opatrení.

§ 29a preto vyžaduje, aby negatívny screening vysvetlil nielen to, že každá fáza je samostatne riešiteľná, ale aj to, že ich spoločný časový priebeh nevyvoláva významné vplyvy.

10. Deficit napadnutého záväzného stanoviska

Napadnuté záväzné stanovisko v tejto veci nevysvetľuje, ako príslušný orgán použil § 29a ako integračný, kumulatívno-synergický a anti-salami slicing test.

Z rozhodnutia nie je zrejmé najmä:

- ako boli spoločne vyhodnotené vody, dopravné a manipulačné plochy, klimatická adaptácia, zeleň, ekologická stabilita, vnútorná ekológia stavby a budúce povoloňacie podmienky,
- či príslušný orgán posudzoval kumulatívne a synergické pôsobenie týchto otázok, alebo ich hodnotil iba sektorovo,
- ako jednotlivé výrokové podmienky spolu fungujú ako jeden preventívny alebo minimalizačný mechanizmus,
- kto, kedy, v ktorom konaní a pred ktorým environmentálne relevantným následkom skontroluje splnenie podmienok, ktoré majú byť dôvodom negatívneho screeningu,
- či ORL, hydrogeologický posudok, vsakovanie, odvodnenie, zeleň a ďalšia projektová dokumentácia tvoria ucelenú koncepciu, alebo len súbor budúcich úloh,
- či stavebná časť zámeru bola hodnotená ako environmentálne zvládnutý celok, alebo iba ako súhrn technických otázok ponechaných do budúcnosti,
- ako boli integrované fázy prípravy, realizácie, prevádzky a mimoriadnych udalostí,
- či navrhovaná zmena nie je súčasťou postupne budovaného funkčného celku v tom istom areáli, prevádzke alebo developmentovom území,
- či nejde o časové alebo priestorové delenie zámeru, ktoré bráni posúdeniu celkového developmentu ako jedného environmentálneho celku,
- a prečo spoločný účinok týchto otázok nevyvoláva potrebu ďalšieho posudzovania.

Tento deficit je zásadný. Negatívny screening nemôže byť preskúmateľný, ak neukáže, že významné vplyvy boli vylúčené integrovaným hodnotením podľa § 29a.

11. Právny následok

V novom konaní musí príslušný orgán použiť § 29a zákona o EIA ako integračný test kumulatívnych a synergických vplyvov a zároveň ako anti-salami slicing test priestorového a časového delenia zámeru.

Musí najmä:

- a) identifikovať environmentálne rozhodujúce otázky navrhovanej zmeny činnosti,
- b) vysvetliť ich vzájomné prepojenie,
- c) posúdiť ich kumulatívne a synergické pôsobenie,
- d) integrovať fázu prípravy, realizácie, prevádzky a mimoriadnych alebo havarijných situácií,
- e) vysvetliť, ako výrokové podmienky spolu vytvárajú preventívny alebo minimalizačný mechanizmus,
- f) ku každej podmienke, ktorá je použitá ako dôvod negatívneho screeningu, určiť jej kontrolný režim: kto, kedy, v ktorom konaní a pred ktorým environmentálne relevantným následkom overí jej splnenie,
- g) rozlíšiť podmienky kontrolované pred povolením alebo realizáciou od podmienok ponechaných až na kolaudačnú fázu,
- h) vysvetliť, prečo podmienka ponechaná až na kolaudáciu môže ešte plniť preventívnu alebo minimalizačnú funkciu podľa § 29a, a nie iba dodatočnú kontrolu po tom, čo sa environmentálny vplyv už zrealizoval,
- i) ak je kontrola podmienky ponechaná do štádia, pri ktorom je sporné, či ide o povoľovacie konanie v režime EIA, vysvetliť, ako bude zabezpečená procesná kontrolovateľnosť, účasť dotknutej verejnosti a účinnosť environmentálnej podmienky,
- j) vyhodnotiť, či vnútorná ekológia stavby predstavuje ucelený stavebno-environmentálny základ negatívneho screeningu,
- k) rozlíšiť, čo je už koncepcne vyriešené a čo je len budúcim technickým dopracovaním,
- l) vyhodnotiť, či navrhovaná zmena činnosti nie je súčasťou postupne budovaného funkčného celku v tom istom areáli, prevádzke alebo developmentovom území,
- m) preskúmať predchádzajúce a objektívne predvídateľné nadväzujúce zmeny, ktoré môžu spolu s aktuálnou zmenou vytvárať kumulatívny alebo synergický vplyv,
- n) rozlíšiť, či ide o samostatnú zmenu činnosti, alebo o ďalšiu časovú etapu jedného materiálneho development consent,
- o) vysvetliť, prečo aktuálne predložená zmena nepredstavuje neprípustné priestorové alebo časové delenie zámeru, ak existujú indície etapovitého rozvoja areálu,
- p) a ak sa preukáže, že jednotlivé zmeny tvoria jeden funkčný celok, posúdiť ich kumulatívny a synergický vplyv ako celok, nie iba izolovane v rámci aktuálneho screeningu.

Ak takéto integrované posúdenie chýba, nemožno negatívny screening zachovať len preto, že jednotlivé čiastkové otázky majú byť riešené v ďalších konaniach. To by bolo presne tým typom procesnej fragmentácie a salámovania zámeru, ktorým má § 29a zabrániť.

XIII. Waltham Abbey, Mellor a vnútroštátna preskúmateľnosť

Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-75/08 Mellor vyžaduje, aby negatívny screening obsahoval dostupné a zrozumiteľné dôvody umožňujúce verejnosti posúdiť, či rozhodnutie napadnúť, a súdu alebo odvolaciemu orgánu vykonať účinný prieskum. V prejednávanej veci preto nestačí, že záväzné stanovisko opisuje procesný priebeh zisťovacieho konania, doručené stanoviská, ústne prerokovanie, následné vyjadrenie navrhovateľa a uložené podmienky.

Rozhodujúce je, či z týchto prvkov možno zistiť dôvodovú a dôkaznú cestu k záveru, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude ďalej posudzovať.

Rozsudok C-41/24 Waltham Abbey Residents Association potvrdzuje, že významné vplyvy nemožno vylúčiť iba formalisticky. Ak existujú objektívne informácie naznačujúce možnosť významných vplyvov alebo odborná neistota vo vzťahu k takým vplyvom, príslušný orgán musí túto neistotu odstrániť na objektívnom dôkaznom základe. V prejednávanej veci je preto podstatné, že príslušný orgán pracoval s viacerými prvkami, ktoré naznačujú potrebu objasňovania skutkového a odborného základu: so stanoviskami dotknutých orgánov, s ústnym prerokovaním, s následným písomným vyjadrením navrhovateľa a s výrokovými podmienkami. Ak tieto prvky boli potrebné, rozhodnutie malo vysvetliť, akú neistotu odstraňovali a prečo ich výsledok postačuje na vylúčenie významných vplyvov.

V slovenskom procesnom modeli to znamená, že vyjadrenie navrhovateľa po ústnom prerokovaní nemôže byť použité iba ako dodatočné doplnenie argumentácie navrhovateľa. Ak má slúžiť ako podklad pre objektívne vylúčenie významných vplyvov, musí byť jeho obsah preskúmateľne vyhodnotený a podľa povahy veci odborne konfrontovaný s relevantnými stanoviskami dotknutých orgánov, kritériami prílohy č. 10 zákona o EIA a otázkami, ktoré zostali po ústnom prerokovaní otvorené. Príslušný orgán mal preto vysvetliť, či išlo o doplňujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA, o písomné spresnenie priebehu ústneho prerokovania, alebo o iný dôkazný podklad, a akú dôkaznú váhu mu priznal.

Mellor nežiada iba to, aby rozhodnutie obsahovalo text. Žiada, aby bolo možné z rozhodnutia rekonštruovať dôkaznú cestu k negatívnemu screeningu. Túto dôkaznú cestu nemôže vytvoriť samotný navrhovateľ vlastným vysvetlením po ústnom prerokovaní. Musí ju vytvoriť príslušný orgán na základe vlastného hodnotenia podkladov, stanovísk, prípadných doplnení, ústneho prerokovania a uložených opatrení. Ak orgán len opíše, že tieto procesné prvky existovali, ale nevysvetlí, ako sa z nich stal záver o nevýznamnosti vplyvov, nejde o preskúmateľný negatívny screening.

Napadnuté záväzné stanovisko túto dôkaznú cestu nevytvára. Ukazuje, že v konaní boli vykonané viaceré procesné úkony a že navrhovateľ mal možnosť reagovať na priebeh zisťovacieho konania. Neumožňuje však preskúmať, ktoré konkrétne environmentálne neistoty boli týmito úkonmi odstránené, ktoré kritériá prílohy č. 10 boli rozhodujúce, ako boli vyhodnotené stanoviská dotknutých orgánov, aký význam malo následné vyjadrenie navrhovateľa a prečo uložené podmienky postačujú na záver, že významné vplyvy možno objektívne vylúčiť. Práve preto napadnuté záväzné stanovisko neobstoí ani podľa vnútroštátnej požiadavky preskúmateľnosti, ani podľa požiadaviek vyplývajúcich z rozsudkov Mellor a Waltham Abbey.

XIV. Infringementový kontext a eurokonformný výklad novej právnej úpravy

Záver o nepreskúmateľnosti napadnutého záväzného stanoviska nemožno vnímať iba ako izolovanú vadu jedného rozhodnutia. Má aj širší eurokonformný význam, pretože sa dotýka spôsobu, akým má byť po legislatívnych zmenách vykladaný a aplikovaný nový režim zisťovacieho konania podľa zákona o EIA.

Slovenská republika bola v konaní INFR(2019)2223 konfrontovaná s výhradami Európskej komisie k vykonávaniu smernice EIA. Tieto výhrady sa netýkali iba formálneho znenia vnútroštátnych predpisov, ale aj praktického fungovania systému EIA, vrátane povahy rozhodnutí vydávaných v režime EIA, prístupu dotknutej verejnosti k spravodlivosti, účinnosti súdneho prieskumu a vzťahu medzi screeningovým rozhodnutím, zákonom o EIA, Správnym poriadkom a Správnym súdnym poriadkom. Tento kontext je významný pri výklade novej právnej úpravy, pretože jej účelom nemôže byť zachovanie tých aplikačných postupov, ktoré vyvolávali pochybnosti z hľadiska práva Európskej únie.

Eurokonformný výklad novej úpravy preto vyžaduje, aby zisťovacie konanie nebolo chápané ako formálna procesná etapa ukončená súhrnom podkladov a podmienok. Článok 4 ods. 5 smernice EIA vyžaduje, aby rozhodnutie o tom, že posudzovanie nie je potrebné, obsahovalo hlavné dôvody tohto záveru s odkazom na relevantné kritériá. Článok 8a smernice EIA zároveň predpokladá, že environmentálne závery budú do ďalších povoľovacích štádií prenášané zrozumiteľne, kontrolovateľne a na základe jasne formulovaných podmienok alebo opatrení. Medzi screeningom a následným povoľovaním preto musí existovať preskúmateľné vecné prepojenie, nie iba formálny presun otvorených otázok do budúcnosti.

Z toho vyplýva, že nový právny režim nemožno aplikovať tak, že postačí uviesť existenciu oznámenia o zmene, doručených stanovísk, ústneho pojednávania, vyjadrenia navrhovateľa a výrokových podmienok. Tieto prvky sú iba procesné alebo dôkazné vstupy. Zákonný a eurokonformný negatívny screening vzniká až vtedy, keď príslušný orgán vysvetlí, ako z nich vyvodil záver, že významné vplyvy možno objektívne a preskúmateľne vylúčiť. Rozhodnutie preto musí ukázať, ktoré kritériá prílohy č. 10 boli rozhodujúce, aké skutkové zistenia k nim orgán priradil, aký význam mali stanoviská dotknutých orgánov a prečo uložené podmienky postačujú na vylúčenie významných nepriaznivých vplyvov.

Napadnuté záväzné stanovisko však zachováva práve tú aplikačnú slabinu, ktorú mal nový režim prekonať. Navonok pracuje s podkladmi, stanoviskami, ústnym prerokovaním, vyjadrením navrhovateľa a podmienkami, ale tieto prvky nespája do preskúmateľnej dôvodovej cesty. Nie je zrejmé, ktoré kritériá prílohy č. 10 boli pre rozhodnutie určujúce, aké konkrétne skutkové zistenia k nim príslušný orgán priradil, ktoré neistoty boli odstránené a prečo z vykonaných úkonov vyplýva absencia potreby ďalšieho posudzovania.

Takýto spôsob aplikácie zákona o EIA nemožno považovať za prijateľný štandard novej rozhodovacej praxe. Ak by postačoval negatívny screening založený na procesnej chronológii, súhrne stanovísk, reakcii navrhovateľa a odkazoch do budúcich povoľovacích konaní, legislatívna zmena by mala len formálny účinok. Neodstránila by podstatu problému: formálnu existenciu EIA aktu bez materiálne preskúmateľného záveru o významnosti vplyvov.

Odvolateľ preto nenamieta iba nedokonalú štylistiku alebo neúplnosť odôvodnenia v individuálnej veci. Namieta spôsob aplikácie zákona o EIA, ktorý nezodpovedá účelu článku 4 ods. 5 a článku 8a smernice EIA. Doplnenie alebo vyjadrenie navrhovateľa musí odstraňovať konkrétnu identifikovanú neistotu, stanoviská dotknutých orgánov musia byť hodnotené podľa ich informačného významu a hlavné dôvody negatívneho screeningu musia byť čitateľné priamo z rozhodnutia.

Práve preto musí odvolací orgán vyložiť § 29 ods. 8, § 29 ods. 9 a § 29 ods. 17 zákona o EIA eurokonformne. Tieto ustanovenia nemožno čítať ako technickú procesnú schému, v ktorej

oznámenie, stanoviská, doplnenie navrhovateľa a podmienky automaticky vedú k negatívnemu screeningu. Treba ich vykladať ako nástroje na vytvorenie preskúmateľného dôkazného záveru o tom, či významné vplyvy možno alebo nemožno vylúčiť.

Ak sa tak nestane, bude sa v aplikačnej praxi obnovovať ten istý typ deficitu, ktorý už bol predmetom európskej pozornosti v rámci INFR(2019)2223: formálna existencia aktu EIA bez materiálnej preskúmateľnosti, nejasné prepojenie screeningu a následného povoľovania a prenášanie rozhodujúcich environmentálnych otázok do ďalších štádií bez zrozumiteľného dôkazného záveru. Takýto výklad by nebol hrubou čiarou za predchádzajúcou aplikačnou praxou, ale jej pokračovaním v novom právnom jazyku.

XV. Diagnóza a navrhovaná terapia

V prejednávanej veci nespočíva vada napadnutého záväzného stanoviska v tom, že by príslušný orgán neurobil žiadne procesné úkony. Naopak, rozhodnutie opisuje štandardnú a navonok relatívne bohatú procesnú postupnosť: zverejnenie informácie, doručenie stanovísk, ústne pojednávanie, písomné stanovisko navrhovateľa a uloženie podmienok do výroku.

Práve táto procesná postupnosť však odhaľuje jadro problému. Orgán nevysvetlil, ako sa z jednotlivých procesných úkonov stal preskúmateľný dôkazný záver, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať. Rozhodnutie ukazuje, čo sa v konaní formálne stalo, ale neukazuje, čo bolo týmto postupom odborne a právne vyriešené.

Diagnóza napadnutého záväzného stanoviska preto znie: nejde o absenciu podkladov, ale o absenciu ich preskúmateľnej transformácie na hlavné dôvody negatívneho screeningu podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA.

Prvým diagnostickým bodom je práca so stanoviskami dotknutých orgánov. Záväzné stanovisko s nimi pracuje ako s doručenými procesnými vstupmi, nie ako s odbornými uzmi dôkaznej cesty. Pri jednotlivých stanoviskách nie je zreteľne odlišené, ktoré boli všeobecne súhlasné, ktoré boli podmienené, ktoré identifikovali odbornú neistotu a ktoré požiadavky sa premietli do výroku preto, že majú význam pre vylúčenie významných vplyvov.

Druhým diagnostickým bodom je ústne pojednávanie. Ak boli stanoviská na ústnom pojednávaní prerokované a ak tam boli kladené alebo zodpovedané otázky, potom bolo potrebné vysvetliť, ktoré otázky boli pre screening rozhodujúce. Nestačí uviesť, že ústne pojednávanie sa uskutočnilo. Rozhodnutie malo ukázať, akú odbornú neistotu ústne pojednávanie odstránilo a prečo výsledok prerokovania postačoval pre záver o ďalšom neposudzovaní.

Tretím diagnostickým bodom je písomné stanovisko navrhovateľa po ústnom pojednávaní. Práve tento prvok je v rozhodnutí procesne neurčitý. Nie je jasné, či išlo o doplňujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA, o písomné spresnenie informácií poskytnutých na ústnom pojednávaní, alebo o iný dôkazný podklad. Bez určenia jeho procesného statusu nemožno preskúmať, podľa akých pravidiel bol použitý a akú dôkaznú váhu mu príslušný orgán priznal.

Štvrtým diagnostickým bodom sú výrokové podmienky. Výrokové podmienky môžu byť zákonným nástrojom negatívneho screeningu len vtedy, ak je preskúmateľne vysvetlené, ako

zabraňujú alebo predchádzajú významným nepriaznivým vplyvom. Ak sú však iba prenesením požiadaviek zo stanovísk do budúcich stupňov projektovej dokumentácie alebo povoľovania, bez vysvetlenia ich účinku na vylúčenie významných vplyvov, nejde o odôvodnené opatrenia, ale o procesný odklad neuzavretých otázok.

Piatym diagnostickým bodom je chýbajúce rozlíšenie medzi otázkami vyriešenými v screeningu a otázkami ponechanými do ďalšieho konania. Z rozhodnutia nie je zrejmé, čo bolo v zisťovacom konaní definitívne objasnené, čo bolo pokryté opatrením, čo je iba technickým detailom následného povoľovania a čo zostáva odbornou neistotou relevantnou pre rozhodnutie, či sa zmena navrhovanej činnosti má ďalej posudzovať.

Práve toto rozlíšenie je pre negatívny screening rozhodujúce. Ak orgán nevie bez ďalšieho dokazovania vysvetliť, prečo významné vplyvy nevzniknú, nemôže túto neistotu prekryť tým, že otvorené otázky presunie do výroku alebo do ďalších stupňov povoľovania. Negatívny screening nemá byť náhradou rozsahu hodnotenia.

Terapia tejto vady preto nemôže spočívať iba v doplnení jednej všeobecnej vety do odôvodnenia. Potrebná je rekonštrukcia rozhodovacej cesty.

Príslušný orgán musí v novom konaní najprv identifikovať, ktoré kritériá prílohy č. 10 zákona o EIA sú pri tejto zmene navrhovanej činnosti rozhodujúce. Nestačí všeobecne uviesť, že príloha č. 10 bola primerane zohľadnená. Musí byť zrejmé, ktoré kritériá sa viažu na rozsah zmeny, miesto jej vykonávania, charakter očakávaných vplyvov, kumuláciu s existujúcim stavom a opatrenia navrhnuté alebo uložené na vylúčenie významných vplyvov.

Následne musí príslušný orgán určiť, ktoré stanoviská dotknutých orgánov boli pre tieto kritériá významné. Pri každom relevantnom stanovisku musí byť zrejmé, či ide o všeobecný súhlas, odbornú podmienku, upozornenie na ďalšie povoľovanie alebo identifikáciu otázky, ktorá má význam už pre screening. Orgán nemôže stanoviská vyhodnotiť iba vetou, že neobsahujú pripomienky brániace realizácii alebo že nepožadujú ďalšie posudzovanie.

Ďalej musí orgán vysvetliť funkciu ústneho pojednávania. Ak ústne pojednávanie odstránilo určité odborné alebo skutkové nejasnosti, rozhodnutie musí uviesť, ktoré to boli, kto na ne odpovedal, aká bola podstata odpovede a prečo bola pre orgán dostatočná. Ak ústne pojednávanie neodstránilo rozhodné neistoty, nemožno ho spätne používať ako dôvod negatívneho screeningu.

Osobitne musí byť vyriešený procesný status písomného stanoviska navrhovateľa. Ak ide o doplňujúcu informáciu podľa § 29 ods. 9, musí byť dodržaný režim tohto ustanovenia vrátane identifikácie informačného deficitu, jeho väzby na doručené stanoviská a kritériá prílohy č. 10, ako aj vysvetlenia, prečo postačilo doplnenie od navrhovateľa a či bolo potrebné odborné overenie dotknutými orgánmi. Ak ide iba o písomné spresnenie ústneho pojednávania, musí byť vysvetlené, prečo ústne pojednávanie spolu s týmto spresnením postačovalo. Ak ide o iný dôkazný podklad, musí byť pomenovaný jeho procesný status a dôkazná váha.

Až po tomto kroku môže príslušný orgán posúdiť výrokové podmienky. Pri každej podmienke musí byť zrejmé, či ide o opatrenie podľa § 29 ods. 17, ktorým sa má zabrániť alebo predísť významnému nepriaznivému vplyvu, alebo o požiadavku na následné povoľovanie, ktorá sama osebe nevysvetľuje absenciu významných vplyvov. Ak má podmienka niest' negatívny screening, musí byť vysvetlený jej vecný účinok.

Tejto chybe sa príslušný orgán mohol vyhnúť, ak by dôsledne rešpektoval osem navzájom sa dopĺňajúcich kontrolných testov: judikaturu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrenú v rozhodnutí sp. zn. 4So/226/04, publikovanom ako R 33/2006, judikaturu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Svk/41/2023, rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-75/08 Mellor, rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-41/24 Waltham Abbey Residents Association, infringementový kontext INFR(2019)2223, materiálnu zmenu novej právnej úpravy EIA, informačnú asymetriu zainteresovanej verejnosti a zákaz spätnej legitimizácie starého formalistického modelu screeningu v novom právnom režime.

Po prvé, podľa R 33/2006 musia byť dôvody rozhodnutia zrozumiteľné z rozhodnutia samotného. Nemožno ich nahrádzať administratívnym spisom, zverejnenými podkladmi alebo odkazom na centrálny informačný systém. Ak dôvodová cesta existuje iba v podkladoch, ale nie v rozhodnutí, ide o nepreskúmateľnosť.

Po druhé, podľa judikatury Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Svk/41/2023 príslušný orgán v zisťovacom konaní nemôže byť iba štatistom, ktorý zozbiera stanoviská oslovených a dotknutých orgánov a podľa ich mechanického súčtu rozhodne. Ani súbor súhlasných alebo podmienených stanovísk nezakladá automaticky zákonný negatívny screening. Stanoviská dotknutých orgánov sú dôkazné vstupy, ktorých informačný význam musí byť samostatne vyhodnotený.

Po tretie, podľa rozsudku C-75/08 Mellor musia byť dôvody negatívneho screeningu dostupné a zrozumiteľné tak, aby verejnosť mohla posúdiť, či rozhodnutie napadnúť, a aby prieskumný orgán mohol vykonať účinný prieskum. Ak z rozhodnutia nemožno rekonštruovať, prečo príslušný orgán vylúčil významné vplyvy, nejde o dostatočne odôvodnený negatívny screening.

Po štvrté, podľa rozsudku C-41/24 Waltham Abbey Residents Association musí byť vylúčenie významných vplyvov založené na dostatočnom objektívnom dôkaznom základe. Ak orgán pracoval s ústnym pojednávaním, písomným stanoviskom navrhovateľa a výrokovými podmienkami, mal vysvetliť, či tieto prvky objektívne odstránili relevantné neistoty alebo len procesne posunuli otvorené otázky do budúcnosti.

Po piate, infringementový kontext INFR(2019)2223 ukazuje, že problém EIA nemožno redukovat' na formálnu existenciu rozhodnutia, stanovísk a podmienok. Nový právny režim má byť vykladaný tak, aby negatívny screening obsahoval materiálne preskúmateľnú dôvodovú cestu a aby sa staré aplikačné neduhy nepreliali do nových záväzných stanovísk.

Po šieste, novú právnu úpravu zákona o EIA nemožno vykladať ako pokračovanie predchádzajúceho formalistického chápania zisťovacieho konania. Jej podstatou je posun od procesne orientovaného screeningu k materiálnemu, skutkovo-dôkaznému posúdeniu otázky, či možno významné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie na základe dostupných objektívnych podkladov preskúmateľne vylúčiť. Screening preto nemôže byť iba administratívnym zhrnutím stanovísk a následným konštatovaním, že ďalšie posudzovanie sa nepožaduje. Hoci § 64 písm. f) zákona o EIA osobitne upravuje vzťah konania podľa zákona o EIA k Správneému poriadku, nemožno ho chápať ako odpojenie od základných zásad správneho konania podľa § 3 Správneho poriadku, najmä od zásady zákonnosti, materiálnej pravdy, ochrany práv a právom chránených záujmov a preskúmateľnosti rozhodovacej

činnosti. Naopak, práve osobitný režim EIA zvyšuje význam týchto zásad, pretože rozhodnutie o nevykonaní EIA musí byť založené na objektívnom vyhodnotení relevantných environmentálnych rizík a musí byť preskúmateľné aj z hľadiska požiadaviek práva EÚ, najmä judikatúry Súdneho dvora vo veciach Mellor, C-75/08, a Waltham Abbey Residents Association, C-41/24.

Po siedme, uvedený materiálny a dôkazne orientovaný charakter zisťovacieho konania má aj procesné dôsledky pre posudzovanie odvolania zainteresovanej verejnosti. Verejnosť nevstupuje do odvolacieho konania v rovnakej informačnej pozícii ako navrhovateľ alebo príslušný orgán, pretože pred podaním odvolania nemá prístup k úplnému administratívne spis; tento prístup získava až podaním odvolania podľa § 30 ods. 15 zákona o EIA. Oboznámenie sa so spisom po podaní odvolania je procesnou možnosťou verejnosti, nie samostatnou procesnou povinnosťou. Nemožno preto od verejnosti požadovať, aby už v odvolaní detailne polemizovala s podkladmi, ktoré jej pred podaním odvolania neboli dostupné, alebo s úvahami, ktoré správny orgán v rozhodnutí zrozumiteľne nevyjadril. Táto informačná asymetria posilňuje význam judikatúry Súdneho dvora vo veciach Mellor, C-75/08, a Waltham Abbey Residents Association, C-41/24: negatívny screening musí byť odôvodnený a dôkazne podložený tak, aby verejnosť mohla účinne zvážiť a formulovať opravný prostriedok. Príslušný orgán preto v ďalšom konaní nemôže vychádzať z predpokladu, že absencia podrobnejšej polemiky v odvolaní nahrádza jeho vlastnú povinnosť vykonať preskúmateľné materiálne a dôkazné posúdenie negatívneho screeningu.

Po ôsme, prieskum napadnutého záväzného stanoviska nesmie spätne legitimizovať starý aplikačný model, v ktorom sa dôvody nahrádzali spisom, stanoviská dotknutých orgánov sa čítali ako formálne súhlasné pečiatky a otvorené odborné otázky sa presúvali do následného povoľovania. Ak by sa tento model zachoval aj v novom právnom režime, legislatívna zmena by nemala materiálny efekt. Napadnuté záväzné stanovisko je práve príkladom rizika, ktoré majú uvedené kontrolné testy odstrániť. Formálne obsahuje procesné úkony, podklady, stanoviská, ústne pojednávanie, písomné stanovisko navrhovateľa a výrokové podmienky. Chýba však dôvodová cesta, ktorá by vysvetlila, ako sa z týchto prvkov stal zákonný a eurokonformný záver, že ďalšie posudzovanie nie je potrebné.

Práve preto je potrebné napadnuté záväzné stanovisko zrušiť a vec vrátiť príslušnému orgánu na nové konanie.

Ak sa v novom konaní ukáže, že nejasnosti možno odstrániť doplnením informačného základu, musí byť doplnenie vykonané zákonne a preskúmateľne. To znamená pomenovať konkrétny informačný deficit, určiť jeho väzbu na kritériá prílohy č. 10, identifikovať, z ktorého stanoviska alebo skutkovej otázky vyplynul, a podľa povahy veci ho konfrontovať s dotknutými orgánmi v rozsahu ich pôsobnosti.

Ak sa však ukáže, že otvorené otázky nemožno v screeningu preskúmateľne odstrániť, potom ich nemožno prekryť výrokovými podmienkami. V takom prípade má byť rozhodnuté o ďalšom posudzovaní zmeny navrhovanej činnosti a tieto otázky majú byť pomenované v rámci ďalšieho posudzovania ako osobitné požiadavky rozsahu hodnotenia.

Navrhovaná terapia preto nie je samoúčelným procesným návratom. Je to spôsob, ako obnoviť zákonnú funkciu zisťovacieho konania: zistiť, či významné vplyvy možno objektívne a preskúmateľne vylúčiť, alebo či je potrebné ďalšie posudzovanie. V aktuálnom rozhodnutí táto funkcia splnená nebola.

XVI. Následok neaplikovania terapie: rozšírenie informačného deficitu do celého povoloňovacieho a súdneho reťazca a následná právna neistota všetkých aktérov screeningu

Ak príslušný orgán v ďalšom konaní neaplikuje vyššie uvedenú terapiu, nedôjde k odstráneniu vady napadnutého záväzného stanoviska, ale iba k jej reprodukcii v novej procesnej forme. Podstatou vady nie je chýbajúci procesný úkon, ktorý možno dodatočne doplniť formálnym odkazom na spis alebo všeobecnou vetou v odôvodnení. Podstatou vady je chýbajúca rozhodovacia cesta medzi podkladmi konania, kritériami zisťovacieho konania, uloženými podmienkami a záverom, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude ďalej posudzovať. Ak táto rozhodovacia cesta nebude v novom konaní preskúmateľne vybudovaná, výsledkom bude opätovne iba formálne negatívne screeningové rozhodnutie, nie materiálne a dôkazne podložený záver o vylúčení významných vplyvov.

Následkom neaplikovania terapie bude najmä pokračovanie nesprávnej zámeny procesných vstupov za dôkazný výsledok. Samotná existencia stanovísk dotknutých orgánov, ústneho pojednávania, písomného vyjadrenia navrhovateľa alebo výrokových podmienok nepreukazuje, že významné vplyvy boli objektívne vylúčené. Tieto prvky sú iba vstupmi rozhodovania. Právny význam nadobúdajú až vtedy, keď príslušný orgán vysvetlí, akú odbornú alebo skutkovú neistotu odstránili, ku ktorému kritériu prílohy č. 10 sa viažu, akú dôkaznú váhu im priznal a prečo postačujú pre záver o ďalšom neposudzovaní. Bez tohto vysvetlenia zostáva rozhodnutie nepreskúmateľné bez ohľadu na to, koľko procesných úkonov mu predchádzalo.

Osobitne neprípustným následkom by bolo opätovné použitie výrokových podmienok ako náhrady za nevykonané alebo neuzavreté screeningové posúdenie. Podmienky negatívneho screeningu môžu obstáť len vtedy, ak je z rozhodnutia zrejmé, že slúžia na zabránenie alebo predídanie významným nepriaznivým vplyvom a že práve vďaka nim možno významné vplyvy preskúmateľne vylúčiť. Ak však podmienky iba odkazujú na ďalšie povoloňovacie konania, budúcu projektovú dokumentáciu alebo následné odborné riešenia, nejde o odstránenie významných vplyvov v screeningu, ale o presun neuzavretých otázok do budúcnosti. Takýto postup by znamenal, že zisťovacie konanie neplní svoju selekčnú funkciu, ale slúži ako predčasné uvoľnenie projektu do ďalších povoloňovacích štádií.

Neaplikovanie terapie by malo aj procesný následok vo vzťahu k zainteresovanej verejnosti. Ak rozhodnutie nebude obsahovať jasné hlavné dôvody negatívneho screeningu, verejnosť nebude môcť účinne posúdiť, či a v akom rozsahu má rozhodnutie napadnúť. Nemožno pritom očakávať, že verejnosť nahradí nedostatok odôvodnenia vlastnou rekonštrukciou administratívneho spisu, osobitne ak pred podaním odvolania nemá prístup k úplnému spisu a tento prístup získava až podaním odvolania podľa § 30 ods. 15 zákona o EIA. Ak by sa napriek tomu stručnosť alebo všeobecnosť jej odvolacích námietok použila proti nej, išlo by o prenesenie dôsledkov nepreskúmateľného rozhodnutia na subjekt, ktorý má byť práve týmto rozhodnutím procesne chránený.

Neaplikovanie terapie by zároveň viedlo k zachovaniu starého formalistického modelu screeningu pod novou právnou úpravou. Príslušný orgán by síce navonok postupoval podľa

nového právneho režimu, ale materiálne by pokračoval v praxi, v ktorej sa dôvody nahrádzajú spisom, stanoviská sa čítajú ako formálne súhlasy a otvorené odborné otázky sa odsúvajú do následného povoľovania. Takýto výklad by zbavoval novelu zákona o EIA jej praktického účinku a oslaboval by požiadavky vyplývajúce zo smernice EIA, judikatúry Mellor, C-75/08, a Waltham Abbey Residents Association, C-41/24, ako aj z infringementového kontextu INFR(2019)2223.

Z toho vyplýva, že príslušný orgán nemôže v novom konaní iba zopakovať pôvodný procesný postup a doplniť ho o všeobecné konštatovanie, že významné vplyvy sa nepredpokladajú. Musí nanovo vykonať materiálne, dôkazne podložené a preskúmateľné posúdenie, ktoré ukáže, či možno významné vplyvy zmeny navrhovanej činnosti skutočne vylúčiť. Ak ich možno vylúčiť, rozhodnutie musí vysvetliť na základe akých podkladov, kritérií a opatrení. Ak ich nemožno vylúčiť bez ďalšieho dokazovania, zisťovacie konanie nemôže skončiť negatívnym screeningom a otvorené otázky musia byť riešené v ďalšom posudzovaní.

XVII. Záver

Napadnuté záväzné stanovisko nezlyháva preto, že by príslušný orgán musel automaticky nariadiť posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

Zlyháva preto, že neobsahuje preskúmateľnú rozhodovaciu cestu, na základe ktorej by bolo možné overiť, že príslušný orgán na objektívnom dôkaznom základe skutočne vylúčil významné vplyvy zmeny navrhovanej činnosti, vecne vyhodnotil doručené stanoviská, nestranne posúdil písomné stanovisko navrhovateľa po ústnom pojednávaní, určil jeho procesný a dôkazný status a vytvoril použiteľný environmentálny skutkový základ pre následné povoľovanie.

Podklad nie je úvaha. Ústne pojednávanie nie je dôvod. Písomné stanovisko navrhovateľa s neurčeným procesným statusom nie je preskúmateľný dôkazný základ. Vyjadrenie navrhovateľa nie je objektívna istota. Stanovisko dotknutého orgánu nie je pečiatka. Fikcia súhlasu nie je fikcia odbornej odpovede. A výroková podmienka nemôže nahradiť hlavný dôvod negatívneho screeningu.

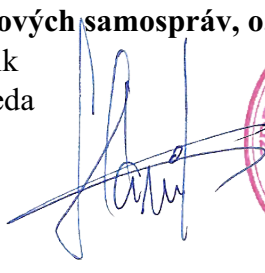
Z uvedených dôvodov odvolateľ navrhuje, aby odvolací orgán:

1. zrušil záväzné stanovisko Okresného úradu Galanta, odboru starostlivosti o životné prostredie, č. OU-GA-OSZP-2026/009078-010 zo dňa 15.06.2026,
2. vec vrátil príslušnému orgánu na nové zisťovacie konanie,
3. uložil príslušnému orgánu povinnosť preskúmateľne vyhodnotiť doručené stanoviská, ústne pojednávanie, písomné stanovisko navrhovateľa a prípadnú doplňujúcu informáciu, ak jej bude priznaný význam podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA, vo väzbe na konkrétne kritériá prílohy č. 10 zákona o EIA,
4. zabezpečiť odbornú konfrontáciu otázok, ktoré majú byť podkladom negatívneho screeningu, s dotknutými orgánmi podľa ich vecnej pôsobnosti, najmä ak tieto otázky vyplynuli z ich stanovísk alebo sa týkajú nimi chránených verejných záujmov,
5. a v novom záväznom stanovisku uviesť hlavné dôvody rozhodnutia v súlade s § 29 ods. 17 v spojení s § 29 ods. 8 zákona o EIA, čl. 4 ods. 5 a čl. 8a smernice EIA, rozsudkom C-75/08 Mellor a rozsudkom C-41/24 Waltham Abbey Residents Association.

V Bratislave dňa 24. júna roku Pána 2026

Združenie domových samospráv, o.z.

Bc. Marcel Slávik
štatutárny predseda

Potvrdenie o odoslaní podania

KÓPIA

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ	ico://sk/31820174
Názov odosielateľa	Združenie domových samospráv, o.z.
Identifikátor odosielateľa	31820174
Prijímateľ	ico://sk/00151866_10001
Názov prijímateľa	Okresný úrad Galanta
Identifikátor prijímateľa	00151866

Odoslaná správa

Identifikátor správy	efa570b7-2431-456b-9708-9dd3aa799cf6
Predmet správy	Všeobecná agenda
Značka odosielateľa	
Značka prijímateľa	
Dátum a čas prijatia	24.06.2026 23:43

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ

ico://sk/31820174

Prijímateľ

ico://sk/00151866_10001

Informácie o doručovaní

Dátum a čas doručenia

24.06.2026 23:43:55

Doručovaná správa

Identifikátor správy

efa570b7-2431-456b-9708-9dd3aa799cf6

Kontrolný súčet

Kanonikalizácia

<http://www.w3.org/TR/2001/REC-xml-c14n-20010315>

Typ digitálneho odlačku

<http://www.w3.org/2001/04/xmldsig-more#rsa-sha256>

Digitálny odťahok správy

WNRk1HCsjMc9kOCjQZVcGf7W4kUE9fjI90mk
0MvcWJQ=

Prílohy

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

5db3a61c-ea3a-4027-bb83-1232fb4d8cb3

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

0dc481fb-a593-461e-b6d3-6e2fc170d94e

Výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe

Typ výsledku informatívneho
overenia:

Predbežné

Informácie o overovanej správe

Predmet správy: Všeobecná agenda

Odosielateľ: ico://sk/31820174

Identifikátor správy: efa570b7-2431-456b-9708-9dd3aa799cf6

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

Vseobecna_agenda.asice

Podpísal/a:

CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel,
SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK,
SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť:

Platná

Legislatívny typ:

Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC):

24.06.2026 20:30

Podpísané dokumenty

- Vseobecna_agenda.xdcf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC): 24.06.2026 21:43

Deklarovaný dátum a čas podpisu
(UTC): 24.06.2026 20:30

Vydavateľ certifikátu: C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig
a.s., CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu: 30901652697172458722312

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

odvoalnie_ZDS_vyrobnahala.asice

Podpísal/a:

CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel,
SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK,
SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť:

Platná

Legislatívny typ:

Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC):

24.06.2026 21:42

Podpísané dokumenty

- odvoalnie_ZDS_vyrobnahala.pdf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC):	24.06.2026 21:43
Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC):	24.06.2026 21:42
Vydavateľ certifikátu:	C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2
Sériové číslo certifikátu:	30901652697172458722312

Služba overenia podpisov a pečatí nie je kvalifikovanou službou validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí v zmysle článku 33 a 40 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.

Výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe

Typ výsledku informatívneho overenia: Úplné

Informácie o overovanej správe

Predmet správy: Všeobecná agenda
Odosielateľ: ico://sk/31820174
Identifikátor správy: efa570b7-2431-456b-9708-9dd3aa799cf6

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

Vseobecna_agenda.asice

Podpísal/a: CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel, SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK, SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť: Platná

Legislatívny typ: Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC): 24.06.2026 20:30

Podpísané dokumenty

- Vseobecna_agenda.xdcf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC): 24.06.2026 21:43

Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC): 24.06.2026 20:30

Vydavateľ certifikátu: C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu: 30901652697172458722312

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

odvoalnie_ZDS_vyrobn.hala.asice

Podpísal/a: CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel, SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK, SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť: Platná

Legislatívny typ: Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC): 24.06.2026 21:42

Podpísané dokumenty

- odvoalnie_ZDS_vyrobn.hala.pdf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC):	24.06.2026 21:43
Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC):	24.06.2026 21:42
Vydavateľ certifikátu:	C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2
Sériové číslo certifikátu:	30901652697172458722312

Služba overenia podpisov a pečatí nie je kvalifikovanou službou validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí v zmysle článku 33 a 40 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.